

วารสาร

การศึกษาไทย

Thailand Education Journal

รณว.และรณช.คธ.

รับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ

เดินทาง **เร่งผลักดันงานการศึกษา**

*** ความสำเร็จ...**

โครงการคุณธรรมนำความรู้

*** ครูผู้นำในสหรัฐอเมริกา**

Unบรรณาธิการ

ประชาชนจากทั่วสารทิศยังคงหลั่งไหลไปร่วมถวายสักการะและร่วมฟังพระพิธีธรรม สวดพระอภิธรรมพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวังอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรัก อาลัย และน้อมรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณของประชาชนชาวไทยที่มีต่อพระองค์ท่าน

และภายหลังจากที่ประเทศไทยได้มีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี คนที่ 25 ของประเทศไทย ก็ได้ประกาศนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2551 ในส่วนของนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต มีอยู่ 6 ข้อด้วยกัน หลักๆ ก็คือ จะยกระดับคุณภาพการศึกษาของคนไทยอย่างมีบูรณาการและสอดคล้องกันตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษา พัฒนาหลักสูตร ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและคุณธรรมอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้อย่างจริงจัง ดำเนินการให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษา 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ และเร่งผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ ประการสุดท้ายคือ ขยายบทบาทของระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ผ่านองค์กรต่างๆ

จากนโยบายดังกล่าว นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ก็ประกาศไว้ก่อนหน้าแล้วในโอกาสที่เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการต่อผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการ และลูกจ้างทั้ง 5 องค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการว่า แม้จะไม่เคยผ่านงานด้านการศึกษามาก่อน แต่ก็จะไม่ผลักดันงานด้านการศึกษา จะเป็นผู้ขับเคลื่อนและสนับสนุนสิ่งที่จะต้องดำเนินตามนโยบาย จะทำงานเพื่อเด็ก เพื่ออนาคตของชาติ และไม่รู้สึกหนักใจ เพราะกระทรวงศึกษาธิการมีข้าราชการเก่งๆ อยู่แล้ว ฯลฯ ซึ่งรายละเอียดต่างๆ พร้อมประวัติและผลงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 2 ท่าน ผู้อ่านสามารถอ่านได้ภายในเล่ม

สำหรับสาระเรื่องอื่นๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ คอลัมน์สัมภาษณ์พิเศษ จะเป็นเรื่องราวของ ดร.ลำอาน หิรัญบุรณะ ที่ปรึกษาโครงการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษของสสค. ที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ทำให้ได้รับโล่รางวัลจากสถานิติบัญญัติแห่งชาติ คอลัมน์ครู/ผู้บริหาร ของ รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา ได้รายงานการวิจัยเกี่ยวกับครูของประเทศสหรัฐอเมริกา ว่าควรจะมีบทบาทการเรียนการสอนและมีแนวทางในการแบ่งปันประสบการณ์กับเพื่อนครูด้วยกันอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนาเด็กให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับครูสุรเดช หวังเจริญ ครูภูมิปัญญาไทย ที่จะมาถ่ายทอดเรื่องการทำพลอยและวิธีค้าขาย รวมถึงเรื่องความสำเร็จ...โครงการคุณธรรมนำความดี ที่ได้ดำเนินการตลอดปีที่ผ่านมา แล้วพบกันใหม่ฉบับเดือนมีนาคม 2551 สวัสดิ์ค่ะ

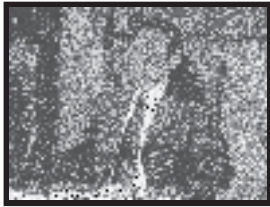
สารบัญ

Contents

รายงานพิเศษ 1	4
รวม.และรวมช.ศธ.รับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ เดินหน้าเร่งผลักดันงานการศึกษา	
รายงานพิเศษ 2	9
ความสำเร็จ...โครงการคุณธรรมนำความรู้	
สัมภาษณ์พิเศษ	18
ดร.ลำอาง...บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์เด็กอุจฉริยะ กระตุ้นพรรคการเมืองต้องจริงจังพัฒนาเด็ก	
ครู/ผู้บริหาร	22
ครูผู้นำในสหรัฐอเมริกา	
สาระงานวิจัย	31
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5	
ข้อมูลข่าวสารทางราชการ	38
สกศ.องค์กรสำคัญพัฒนาการศึกษาชาติ	
ข่าวย่อผลงาน	41
<ul style="list-style-type: none">● สกศ.เดินหน้าพัฒนาเด็กเข้าถึงแก่นชีวิต● 4 สถาบัน-บ้าน วัด ร.ร. ชุมชน ต้นแบบปลูกฝังคุณธรรมเด็ก● ศธ.จับมือ สกว. พัฒนาการศึกษาได้	
เศรษฐกิจพอเพียง	44
ครูสุรเดช ... ครูทำพลอย สร้างคน สร้างชีวิต	

กับเรื่องเด่นในฉบับ

คอลัมน์ รายงานพิเศษ 1

4

สมว.และสมช.ครบถ้วนทั้งอย่างเป็นทางการ
เดินหน้าเร่งผลักดันงานการศึกษา

คอลัมน์ รายงานพิเศษ 2

9

ความสำเร็จ...โครงการคุณธรรมนำความรู้

คอลัมน์ ครู/ผู้บริหาร

22

ครูผู้นำในสหรัฐอเมริกา

คอลัมน์ เศรษฐกิจพอเพียง

44

ครูสุเมธ ... ครูทำพออยู่ สร้างคน สร้างชีวิต

คณะที่ปรึกษา

ดร.อำรุง จันทวานิช	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สิริพร บุญญานันต์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายนพพร สุวรรณรุจิ	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นางสาวสุทธาสิณี วัชรบูล	นางสุรางค์ โพธิ์ฤกษ์วงษ์
นางนิรมล กิตติวิบูลย์	ดร.สุทศรี วงษ์สมาน
ดร.จิรพรรณ ปุณเกษม	นายก้องเกียรติ สหวรรณางกูร

วัตถุประสงค์การจัดทำ

1. เพื่อรายงานความก้าวหน้าข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ ต่อสาธารณชน
3. เพื่อเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักงานฯ กับบุคคล/หน่วยงานต่างๆ
4. เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

กองบรรณาธิการ

ดร.อัมพร พงษ์กังสนานันท์	บรรณาธิการ
นายกวิน เสือสกุล	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นายถวัลย์ มาศจรัส	คณะกรรมการจัดทำวารสาร
ดร.วรัญพร แสงนภาพวร	คณะกรรมการจัดทำวารสาร

หากท่านต้องการแสดงความคิดเห็น

กรุณาส่งมาที่ กองบรรณาธิการวารสารการศึกษาไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ถ.สุโขทัย คูสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0-2668-7123 ต่อ 1116 โทรสาร 0-2243-0083

เจ้าของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

พิมพ์ที่ : บริษัท เอส.พี.วี. การพิมพ์ (2550) จำกัด

โทร./โทรสาร 0-2447-6280-1

รณว. และ รณว. ศธ. รับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ เดินทางเร่งพลักต้นงานการศึกษา

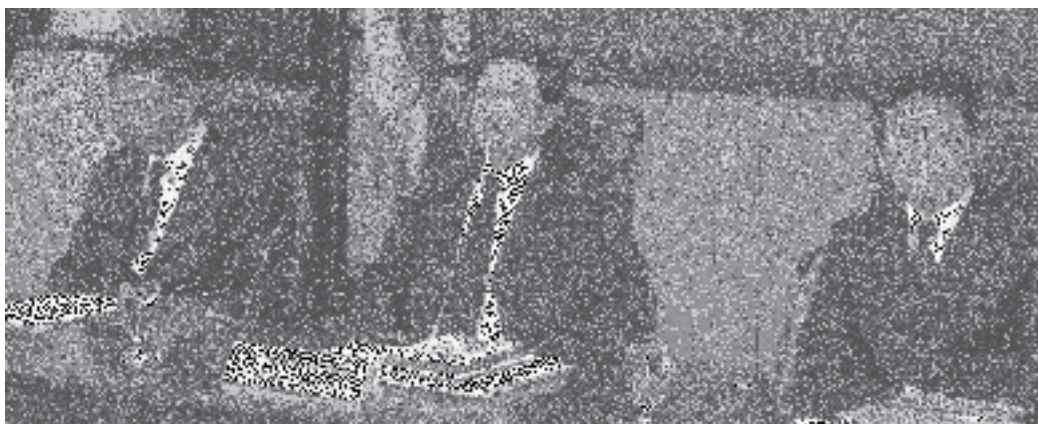
เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10.00 น. นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายพงศกร อรรณนพพร และนายบุญลือ ประเสริฐโสภา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เดินทางมายังกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ พร้อมมอบนโยบาย โดยมีผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการและลูกจ้างของกระทรวงศึกษาธิการให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น

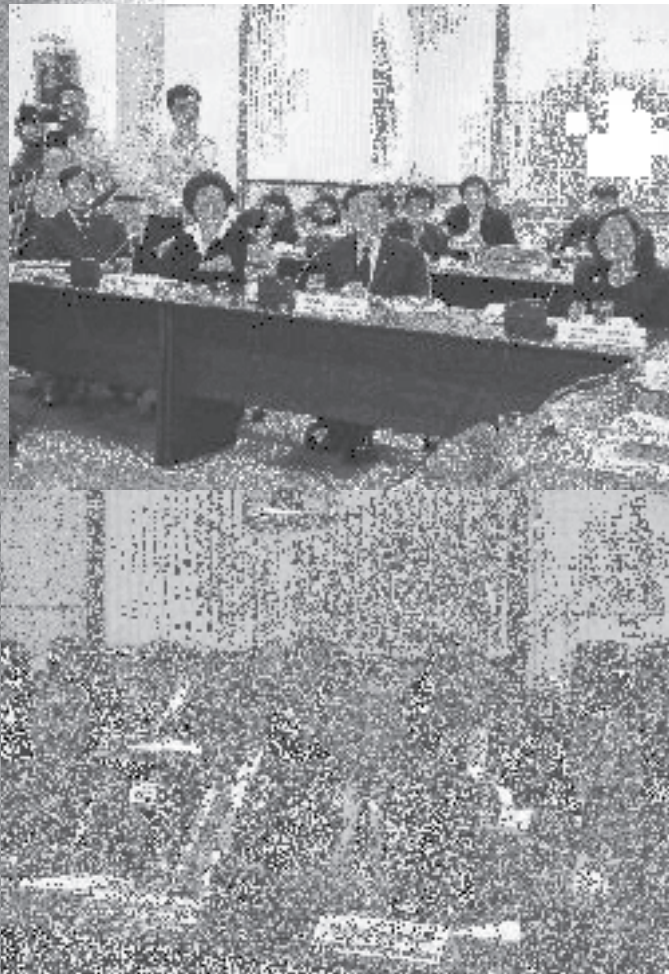
นายสมชาย กล่าวว่า เคยทำหน้าที่ปลัดกระทรวงมาก่อน การบริหารงานแบบปลัดกระทรวงกับการบริหารแบบนักการเมืองก็ไม่มี ความแตกต่างกันมาก เมื่อดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงก็เป็นผู้รับนโยบาย และนำไปปฏิบัติ รวมทั้งติดตามผลงานที่ได้รับนโยบายมา แต่เมื่อมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการต้องมีการเปลี่ยนแปลงสถานะ อาจจะต้องแบ่งงานกันทำ

ส่วนตัวไม่ใช่นักการเมืองอาชีพ แต่เป็นข้าราชการมาก่อน จึงทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของข้าราชการ และแนวทางการทำงานในหลายๆ เรื่อง การทำงานร่วมกัน ขอให้เป็นอย่างสะดวกและสบายใจที่สุด ต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ประสบการณ์ที่ผ่านมา นำมาเป็นบทเรียนหรือแบบอย่างในการทำงานร่วมกัน หลายคนเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ และร่วมอาชีพข้าราชการมาด้วยกัน นับเป็นมิติใหม่ที่ได้ทำงานนอกอาชีพเดิม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายและสนับสนุนสิ่งที่ต้องดำเนินการตามนโยบาย ส่วนผู้บริหารระดับสูงก็จะปฏิบัติหน้าที่ไปตามปกติที่เคยทำมา รัฐมนตรีต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อประชาชน ต้องพยายามผลักดันนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด เมื่อประชาชนเห็นว่า รัฐบาลหรือรัฐมนตรีชุดนี้เข้ามาทำงานโดยใช้นโยบายตามที่ได้หาเสียงไว้ เมื่อประชาชนพึงพอใจ ตนเองจะรู้สึกว่าคุณค่ากับการได้รับความไว้วางใจให้มาทำงานให้กับประชาชน

สำหรับวิธีการปฏิบัติจะต้องทำงานเชื่อมโยงกับผู้บริหารของกระทรวงเพราะทุกคนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ เช่น โครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ส่วนรายละเอียดเป็นอย่างไร ต้องรอหลังหารือร่วมกับคณะรัฐมนตรี (ครม.) โครงการส่งเสริมการเรียนในสาขาที่ขาดแคลนบุคลากร เช่น แพทย์ หากประชาชนยังมีความประสงค์ และต้องการก็จะนำกลับมาใช้ เพราะน่าจะเป็นประโยชน์ ทุกคนในประเทศไทย ควรมีส่วนได้รับประโยชน์จากนโยบายรัฐบาลจากภาษีที่เสียไป จึงควรเรียกว่า เป็น “นโยบายที่ทำเพื่อประชาชน” เช่น โครงการ 1 อำเภอ 1 ทุน โครงการ 1 อำเภอ 1 แพทย์ โครงการ 1 ตำบล 2 พยาบาล รวมถึงโครงการโรงเรียนในฝัน

“ไม่อยากให้เรียกนโยบายเหล่านี้ว่า “ประชานิยม” เพราะถ้าโครงการใดที่ประกาศไว้ และเป็นความต้องการของประชาชน รัฐบาลจะต้องเร่งทำ อยากจะให้ผู้บริหารและข้าราชการปลดปล่อยพลังงาน และความเก่ง คิดนอกกรอบได้เต็มที่ ขอให้สบายใจ และเป็นผู้นำทางการศึกษาที่แท้จริง ผิดถูกไม่ว่า แต่ถ้าไม่เริ่มและไม่ลอง ก็จะไม่ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย ผมมั่นใจว่าการพัฒนาการศึกษาของชาติจะไปได้ด้วยดี ทั้งนี้ เราจะทำงานด้วยกันแบบร่วมจมหัวจมท้าย งานที่ผมต้องรับผิดชอบ ก็จะได้รับผิดชอบเต็มที่ จะไม่ให้ข้าราชการรับผิดชอบ แล้วผมรับผิดชอบ” นายสมชาย กล่าว

พวกเราทั้ง 3 คน พร้อมทั้งจะอุทิศตน เสียสละ และทำงาน ไม่ว่าจะด้านนโยบาย ส่วนตัว ความสัมพันธ์ที่ดี การประสานงานที่ดี จะพยายามทุกอย่าง เพื่อผลักดันให้กระทรวงศึกษาธิการก้าวไปสู่โลกในปัจจุบันและอนาคตให้ดีที่สุด แม้ผมจะไม่ใช่นักเศรษฐศาสตร์หรือเป็นคนเก่ง แต่มีใจที่จะทำงานเพื่อกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเด็ก เพื่ออนาคตของชาติ และเชื่อมั่นว่าจะสามารถร่วมงานกันได้ดี ระยะเวลาอาจจะต้องลองทำงานร่วมกันก่อนสักระยะหนึ่ง ความเชื่อมั่น ความสามัคคีและความมั่นใจก็จะเกิดขึ้น บางครั้งการสื่อสารออกมายังไม่ตรงกัน หรืออาจจะตรง แต่ยังไม่เข้าใจกัน

และคิดว่าอะไรที่ยังไม่มั่นใจ ไม่เข้าใจ ก็สามารถพูดคุยกันได้ทั้งหมด ยอมรับว่า อะไรที่ไม่รู้ ก็จะบอกไม่รู้ แต่ต่ออะไรที่รู้แล้ว ก็จะบอกได้ว่ารู้ แต่ถ้าใครบอกว่าผิด ก็พร้อมที่จะแก้ไขทุกเรื่อง

หลังการประชุม ครม.ตนจะเป็นประธานจัดทำร่างนโยบายของรัฐบาลที่จะแถลงต่อรัฐสภา ซึ่งจะปรับนโยบายของพรรคร่วมรัฐบาลทั้ง 6 พรรค ที่มีข้อตกลงกัน สำหรับการควมตำแหน่งระหว่างรองนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนั้น ไม่รู้สึกหนักใจอะไร เพราะกระทรวงศึกษาธิการมีข้าราชการที่เก่งๆ ที่จะเข้ามาช่วยงานเยอะ ตนและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นเพียงผู้มาช่วยผลักดันงานเท่านั้น ส่วนที่มองว่าตนเป็นตัวแทนของขั้วอำนาจเก่า อยากบอกว่า ตอนนี้ไม่มีแล้ว อำนาจเก่า หรืออำนาจใหม่ มีแต่รัฐบาลที่ได้รับการโปรดเกล้าฯ ชุดเดียวเท่านั้น ส่วนที่องค์กรครูไม่เชื่อมั่นในตัวผมนั้น ขอให้เวลาผมและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 2 คน ได้ทำงานก่อน

ส่วนเรื่องของเทคโนโลยี เราจะนำมาปรับปรุง ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ จะนำกลับมาใช้ใหม่ การทำงานด้านการศึกษา ถือเป็นการพัฒนาคน เป็นการพัฒนามันสมองของคน เพื่อนำทรัพยากรบุคคลที่ผ่านการพัฒนา ไปใช้ในกิจการต่างๆ การศึกษาจึงถือเป็นแนวทางของการพัฒนาทั้งปวง ความเจริญรุ่งเรืองเรื่องต่างๆ ก็มาจากการพัฒนาคน หากการพัฒนาคนไม่ได้ผล ความหวังของการพัฒนาด้านอื่นๆ ก็จะไม่ไ้ผล หรือเป็นไปไม่ได้

การพัฒนาเทคโนโลยี ควรทำไปพร้อมๆ กับการพัฒนาครู ซึ่งเทคโนโลยีสามารถช่วยแก้ไข

ปัญหาการขาดแคลนครูได้ด้วย อาจจะใช้วิธีการเรียนร่วมกัน โดยการนำครูที่เก่ง ถ่ายทอดการสอนผ่านเทคโนโลยีไปยังโรงเรียนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในเมือง หรือในชนบท จัดเวลาให้ตรงกันในแต่ละวิชา และใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีที่จะต้องหาปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้ให้เพียงพอ ขณะเดียวกันก็เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน เพื่อพัฒนาไปสู่ระบบใหม่ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ดีขึ้น

การประสานงานร่วมกับกระทรวงอื่นๆ เช่น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงอุตสาหกรรมก็จะเข้ามาสนับสนุน ส่งเสริมในเรื่องนี้และเชื่อมั่นว่าทุกคนมีความรู้ความสามารถอยู่แล้ว จึงขอให้ทุกคนได้แสดงออก และใช้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ จะทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้สิ่งที่ดีๆ มากขึ้น ทุกคนสามารถปลดปล่อยพลังทุกอย่างที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ ถ้าเราไม่เริ่มดำเนินการ หรือลองออกแบบการทำงานดู การทำงานก็จะไม่ได้ผล

ส่วนการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ควรมีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในพื้นที่ เพราะเมื่อคนในพื้นที่ไม่รู้ภาษาไทย จะทำให้ไม่รู้เรื่องเมืองไทย ทำให้การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีความยากลำบาก การทำงานร่วมกัน ขอให้ทุกคนอย่างญาติและมิตร สิ่งใดที่เป็นความรับผิดชอบ ก็จะดำเนินการอย่างเต็มที่ เพื่อการช่วยกันพัฒนาเยาวชนให้มีการศึกษา พร้อมทั้งจะเป็นเพื่อนร่วมทางไปกับข้าราชการทุกคน และยินดีที่จะช่วยเหลือในเรื่องข้อกฎหมายต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการที่ยังมีปัญหาลูกอยู่ โดยจะตั้งทีมกฎหมายขึ้นมาช่วยดูแล

นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์
รองนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติส่วนตัว

วันเดือนปีเกิด 31 สิงหาคม พ.ศ.2490
สมรส กับนางเยาวภา วงศ์สวัสดิ์ มีบุตร 3 คน

ประวัติการศึกษา

รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตหลักสูตรการจัดการภาครัฐและภาคเอกชนมหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปริญญาบัตร หลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 38
เนติบัณฑิตไทย (นบท.) สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติการทำงาน

กรมการเนติบัณฑิตไทยสภาในพระบรมราชูปถัมภ์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัด
กระทรวงยุติธรรม รองปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาล
อุทธรณ์ภาค 2 ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา
ธนบุรี ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนนทบุรี ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดชลบุรี ผู้
พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
จังหวัดพังงา ผู้พิพากษาศาลจังหวัดเชียงใหม่ราย ผู้พิพากษาศาลจังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ

นายพงษ์กร อรรถนพพร
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติส่วนตัว

วันเดือนปีเกิด 29 พฤษภาคม พ.ศ.2504
สมรสกับนางดวงแข อรรถนพพร บุตร-ธิดา 5 คน

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี สาขาบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ โครงการ
จัดการทางการเมือง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน

อดีตรองประธานกรรมการสุขาภิบาล อ.หนองสองห้อง (ส.ข.)
อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น 4 สมัย
ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงแรงงาน ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่
ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ฯลฯ

นายบุญลือ ประเสริฐโสภ
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติส่วนตัว

วันเดือนปีเกิด 16 มีนาคม พ.ศ.2511

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
เพื่อการพัฒนาทรัพยากร) คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ประวัติการทำงาน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขต จ.ราชบุรี เขต 1 สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี เขต 5 (3 สมัย) ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี ดูแลกองทุนหมู่บ้าน
ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ รองประธานคณะกรรมการการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร
คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิปรัฐบาล) ฯลฯ

ความสำเร็จ... โครงการ คุณธรรมนำความรู้

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในแผนปฏิบัติการ
กระทรวงศึกษาธิการเพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ
2550 - 2551 นโยบายที่ 1 เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดย
ยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนัก สำนึกในคุณค่าของ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคีกัน ล้นต้ววิถี วิถี
ประชาธิปไตย พัฒนาคคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของ
กระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว
ชุมชน สถาบันทางศาสนาและสถาบันการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ประมาณ 15 ล้านคน เพื่อขยายผลสู่สังคมในวงกว้าง และรวมถึงประชาชนที่อยู่ในการศึกษานอกระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านกระบวนการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ ดำเนินโครงการคุณธรรมนำความรู้ ร่วมกับอีก 4 องค์กรหลัก ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษา สังเคราะห์ จัดทำนियาม ความหมายคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม วิถีประชาธิปไตย สมานฉันท์ สันติสุข คุณลักษณะสำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เยาวชนและประชาชน 2) เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และกรอบบรรทัดฐานด้านจริยธรรมของสังคม รวมทั้งกระบวนการและเกณฑ์มาตรฐานที่พึงประสงค์ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอ แนวทาง วิธีการ ในการจัดการศึกษาเพื่อให้คุณธรรมนำความรู้ใช้ในหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ ตลอดจนบทบาทของสถานศึกษาและบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และ 4) เพื่อสร้าง ประสานและร่วมกันกำหนดบทบาทเครือข่ายกับองค์กรภาครัฐ เอกชนและทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการในการสร้างคุณธรรมนำความรู้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนสู่การปฏิบัติ

ระยะที่ 1 ร่วมคิด ทำความเข้าใจให้ตรงกัน เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

ระยะที่ 2 ร่วมวางแผน แบ่งงานกันทำ เดือนมกราคม - เมษายน 2550

ระยะที่ 3 ร่วมทำ เผยแพร่ เห็นผล เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม 2550

ผลการดำเนินงาน

ระยะที่ 1 ร่วมคิด ทำความเข้าใจให้ตรงกัน เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549 โดยดำเนินการดังนี้

- การศึกษา รวบรวม สังเคราะห์องค์ความรู้ ผลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกระทรวง/หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง

- จัดให้มีการประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น ถอดบทเรียนจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปฏิบัติ แกนนำทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทิศทาง ความหมาย รูปแบบและชุดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย

- จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย รวมทั้งวางระบบและพัฒนากลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ 4 ยุทธศาสตร์ 14 มาตรการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปลุกจิตสำนึก สร้างเจตคติ ปรับพฤติกรรม ประกอบด้วย 3 มาตรการ คือ

มาตรการที่ 1 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย

มาตรการที่ 2 จัดกิจกรรมสร้างเจตคติและแรงบันดาลใจแก่ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการที่ 3 เร่งรัดปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ให้เป็นวิถีชีวิตของคนในสถานศึกษาและองค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปรับกระบวนการเรียนรู้ หาดันแบบสืบทอด ประกอบด้วย 4 มาตรการ คือ

มาตรการที่ 1 พัฒนาหลักสูตร สื่อ คู่มือ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

มาตรการที่ 2 สรรหา พัฒนา และถ่ายทอดต้นแบบ ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

มาตรการที่ 4 จัดทำแผนที่ความดี ประกาศยกย่อง เชิดชูเกียรติ เผยแพร่ความดี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างภูมิคุ้มกันโดยเครือข่ายขยายผลบ้าน สถาบันศาสนา สถานศึกษา ชุมชน และสื่อ ประกอบด้วย 5 มาตรการ คือ

มาตรการที่ 1 แสวงหาแกนนำบ้าน สถาบันศาสนา สถานศึกษา ชุมชน

มาตรการที่ 2 สร้างและขยายระบบเครือข่ายคุณธรรม

มาตรการที่ 3 พัฒนาระบบป้องกัน

มาตรการที่ 4 เผยแพร่งานคุณธรรมนำความรู้

มาตรการที่ 5 ส่งเสริมสื่อทุกรูปแบบเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 กำกับ ติดตาม ประเมินผล ประกอบด้วย 2 มาตรการ คือ

มาตรการที่ 1 พัฒนาตัวชี้วัดพฤติกรรมด้านคุณธรรมของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและครู

มาตรการที่ 2 จัดให้มีกลไกการกำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ระยะที่ 2 ร่วมวางแผน แบ่งงานกันทำ เดือนมกราคม - เมษายน 2550 โดยองค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนงาน/โครงการ รองรับยุทธศาสตร์และมาตรการ โดยสรุป คือ

● ปรับหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ/พัฒนาชุดการเรียนรู้/หลักสูตรฝึกอบรม/การเรียนรู้ การสอน/กิจกรรม

● จัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรม ที่เน้นความเชื่อมโยงสถานศึกษา สถาบันศาสนา และสถาบันครอบครัว รวมถึงวัฒนธรรมสถานศึกษาตามยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ

● จัดให้มีการอบรม/ชี้แจง ทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ทั้งใน/นอกสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา แกนนำจากสถาบันครอบครัว ศาสนา สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย ภาคสังคม รวมทั้งสนับสนุนโครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการทุกระดับ

ระยะที่ 3 ร่วมทำ เผยแพร่ เห็นผล เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม 2550 เป็นช่วงที่ทุกองค์กรหลัก องค์กรภาคีแกนนำ นำแผนสู่การปฏิบัติ มีการรณรงค์ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ เผยแพร่ คู่มือแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปบทเรียน จัดทำรายงานกระทรวงศึกษาธิการ และจัดงานสมัชชาคุณธรรมนำความรู้ : รวมพลัง ร่วมปฏิบัติคุณธรรม นำความรู้สู่สังคมไทย โดยเครือข่ายคุณธรรมนำความรู้หลายภาคส่วนร่วมกันกล่าวคำปฏิญญา ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ โดยความเชื่อมโยงกับสถาบันครอบครัว สถาบันทางศาสนา ชุมชน สถาบัน การศึกษา สื่อมวลชน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ขอตั้งความปรารถนา ร่วมกันในการเสริมสร้างคุณ ธรรมในระบบการศึกษาไทย ดังนี้

1. เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาที่ยึดคุณธรรมนำความรู้ เพื่อพัฒนาคนไทยโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้น ฐานของกระบวนการเรียนรู้ สร้างความตระหนักและสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปลูก ฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ ตลอดจน ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย ให้เป็นวิถีของคนในสถานศึกษาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการ ศึกษา

2. พัฒนาให้การศึกษาสร้างคุณธรรมนำความรู้สู่การปฏิรูปสังคมไทยให้เป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุข อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ไม่ทอดทิ้งกัน เป็นประชาสังคมที่เข้มแข็ง สังคมคุณธรรมและสังคมประชาธิปไตย

3. สร้างภูมิคุ้มกันแก่สังคมไทย โดยเครือข่ายขยายผลและผนึกพลังเครือข่ายเสริมสร้าง คุณธรรมนำความรู้ ระหว่างสถานศึกษาร่วมกับครอบครัว สถาบันศาสนา และทุกภาคส่วนของสังคม

4. แนวแน่แก้ไขปัญหา และพัฒนาบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีให้เหมาะสมในการพัฒนา จิตใจของเด็กและเยาวชนไทย

ตัวอย่างโครงการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตาม 4 ยุทธศาสตร์ และ 14 มาตรการ เช่น

1) โครงการอบรมคุณธรรมนำความรู้ : แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษา โดยอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาทุกภูมิภาค จำนวน 29 รุ่น รุ่นละ 1 วัน จำนวน 26,613 คน เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย โดย ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ผู้อำนวยการโรงเรียนสัตยาไส อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี เป็นวิทยากร

2) โครงการเสริมสร้างสันติวัฒนธรรมในโรงเรียนและพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษา ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ 86 โรงเรียน 300 คน เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการแก้ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงด้วยสันติวิธี และเสริมสร้างสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2550 ต่อจากนั้นดำเนินการจัดฝึกอบรมในเชิงลึกรวม 3 หลักสูตร หลักสูตรละ 3 วัน ได้แก่ 1) หลักสูตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสถานศึกษา 2) หลักสูตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย 3) หลักสูตรวิทยากรการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสถานศึกษา การจัดอบรมแบ่งเป็น 3 รุ่น

รุ่นที่ 1 (20 โรงเรียน ประกอบด้วย ครู 39 คน ผู้บริหาร 12 คน จาก สพฐ. 9 โรงเรียน สอศ. 7 โรงเรียน สช. 4 โรงเรียน) 3 หลักสูตร ดำเนินการในช่วง 18-20 พฤศจิกายน , 11-14 ธันวาคม และ 24-27 ธันวาคม 2550 ตามลำดับ

รุ่นที่ 2 และ 3 อีก 66 โรงเรียนจะดำเนินการในปีงบประมาณ 2551 ทั้งนี้ ผู้ผ่านการอบรม ทั้ง 3 หลักสูตร จะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำหลักสูตรและคู่มือ รวม 2 วัน เพื่อกลับไปขยายผลให้เกิดสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดอบรมครู และนักเรียน แขนงนำ ให้มี

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี การเป็นนักเจรจาไกล่เกลี่ย ตลอดจนสร้างระบบที่เอื้อต่อการเจรจาไกล่เกลี่ยในสถานศึกษา (School Mediation) หรือการไกล่เกลี่ยโดยเพื่อน (Peer Mediation) ดำเนินการโดย ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์ ผู้อำนวยการสถาบันสันติวัฒนธรรม สถาบันพระปกเกล้า

3) โครงการสัมมนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ระบบการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จ.ฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ 21 - 22 มิถุนายน 2550 ผู้เข้าร่วมสัมมนา 1,300 คน โดยได้เผยแพร่แนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน

4) โครงการพัฒนาจิต ทำดีถวายในหลวง เพื่ออบรมเผยแพร่คุณธรรมแก่เยาวชนและคณาจารย์ โดยพระอาจารย์ธมมทีโป จำนวน 3 โรง ได้แก่ โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ 1,799 คน โรงเรียนประถมนาสิตสวนสุนันทา 486 คน และโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จำนวน 174 คน

5) โครงการวิจัยและพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรมของสถาบันครอบครัว สถานศึกษา และชุมชน โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 5 กรณีศึกษา ขยายผลกรณีศึกษาละ 5 โรง รวม 25 โรง ซึ่งแต่ละโรงเรียนนั้น คณะนักวิจัยต้องศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมของครอบครัว 5 ครอบครัว ชุมชนและสถาบันศาสนา (พุทธ คริสต์ อิสลาม) โดยกระบวนการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมของสถาบันต่างๆ และมีการสัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง กลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การปลูกฝังคุณธรรม : บทบาทสถานศึกษา สถาบันศาสนา ครอบครัวและชุมชน ดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม 2550

6) จัดทำแผนที่ศักยภาพมนุษย์ โดยทำการยกย่องครูภูมิปัญญาไทย 5 รุ่น จำนวน 217 คน และได้จัดทำแผนที่ความดี โดยมีทีมแกนนำ ประกอบด้วย ศึกษาพิเศษ ศุภ นักรเรียน พระ ผู้นำศาสนา

จำนวน 178 ทีม ใน 178 เขตพื้นที่การศึกษา

7) คัดเลือกศูนย์การเรียนรู้ชุมชนดีเด่น 76 ศูนย์

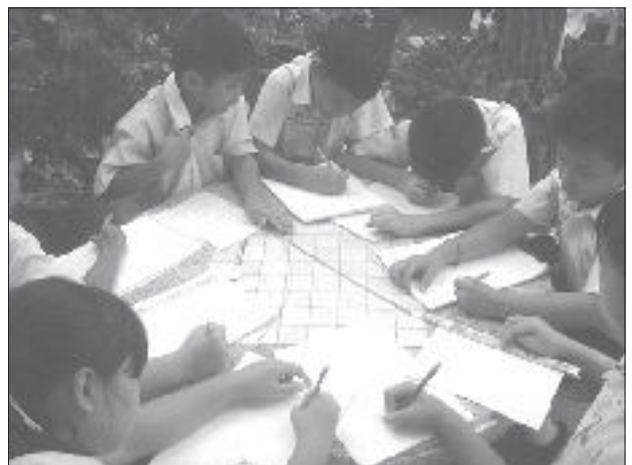
8) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายคุณธรรมนำความรู้นาร่อง 11 จังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายเฝ้าระวังและสนับสนุนคุณธรรมสู่สถานศึกษา เป็นโครงการที่ดำเนินงานร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เครือข่ายร่วมประชุมปฏิบัติการ จำนวน 140 คน ในวันที่ 26-28 กันยายน 2550 ณ จังหวัดนนทบุรี ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กศน. ครู ผู้ปกครองและนักเรียน จากจังหวัดนาร่อง 9 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุดรธานี นครราชสีมา อุบลราชธานี สงขลา สุราษฎร์ธานี ชลบุรี ลพบุรี ราชบุรี จังหวัดที่ไม่ได้ร่วมประชุมในครั้งนี้ คือ จังหวัดเชียงใหม่และกรุงเทพมหานคร ผลการประชุม 2 ประการหลัก คือ จัดทำข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติงานเครือข่ายคุณธรรมนำความรู้ระดับจังหวัด ในเรื่องการส่งเสริมค่านิยมคุณธรรมระดับจังหวัด/การส่งเสริมกิจกรรมค่ายลูกเสือ ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ หรือค่ายเยาวชน/บทบาทของเครือข่ายผู้ปกครองระดับจังหวัด/เครือข่ายคุ้มครองเด็ก และเยาวชนทางสังคม/เครือข่ายคุ้มครองเด็กและเยาวชนทางวัฒนธรรม และจัดทำร่างคำสั่งคณะกรรมการเครือข่ายคุณธรรมนำความรู้ของจังหวัด

9) จัดทำข้อมูลเครือข่ายสถานศึกษาต้นแบบที่จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนำความรู้ โดยเริ่มจากการรวบรวมข้อมูลเครือข่ายสถานศึกษาต้นแบบของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำข้อมูลเครือข่ายองค์กร เครือข่ายบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนำความรู้ (สกศ. สป.)

10) สร้างฐานข้อมูลภาคีเครือข่าย (ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 178 เขต) โดยสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนในสถานศึกษา โดยความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ และได้สำรวจข้อมูลสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้เสนอเขตการศึกษาละ 1 โรงเรียน

การดำเนินการต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้เรื่องคุณธรรมนำความรู้เป็นวาระแห่งชาติด้านการศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อไปในอนาคต โดยจะดำเนินการตาม 4 ยุทธศาสตร์ 14 มาตรการ ช่วงปีงบประมาณ 2551 จะเน้นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างภูมิคุ้มกัน โดยเครือข่ายขยายผลบ้าน สถาบันศาสนา สถานศึกษา ชุมชนและสื่อ และยุทธศาสตร์ที่ 4 กำกับ ติดตาม ประเมินผล ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะมุ่งเน้นการเสริมสร้างสันติวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อขยายผลต่อสังคมในแนวทางให้เป็นสังคมสันติวัฒนธรรม โดยเน้นรูปธรรมที่การเปลี่ยนคน จึงมุ่งผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มาจากภายในบุคคล ในกลุ่มแกนนำ เด็กและเยาวชน รวมถึงกระบวนการ ผู้ทำงาน ด้านฝึกอบรมกับเด็กและเยาวชน

ในปี 2551 จะดำเนินการใน 3 ลักษณะ คือ 1) จัดฝึกอบรมสันติวัฒนธรรมในโรงเรียนรุ่นที่ 2 , 3 จำนวน 66 โรงเรียน เนื่องจากปี 2550 โดยสถาบันพระปกเกล้า 2) จัดฝึกอบรมกระบวนการเพื่อการเป็นแกนนำ จัดฝึกอบรมสันติวิธีให้สถานศึกษา/บุคลากรของ 178 เขตพื้นที่การศึกษา โดยเสมสิกขาลัย 3) จัดฝึกอบรมเยาวชนด้วยกระบวนการทัศน์ใหม่ ที่มุ่งเน้นรากแห่งจิตที่เป็นแก่นอยู่ภายใน และส่งผลต่อกระบวนการคิด ภาวะอารมณ์ ความรู้สึก พลังชีวิตที่จะหล่อเลี้ยงกาย ตลอดจนมุมมองใหม่ต่อโลกภายนอก ด้วยจิตสำนึกที่ดีงาม และมีความรับผิดชอบ เพื่อขยายผลสู่สังคมย่อยในแต่ละพื้นที่ โดยกลุ่มยุวโพธิธรรมาและสถาบันขวัญเมือง

- การขับเคลื่อนเครือข่ายจิตตปัญญาศึกษา(Contemplation Education)ในระดับอุดมศึกษา โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องจิตตปัญญาศึกษา และเสริมหนุนให้มืองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริงในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง รวมทั้งงานวิจัยและพัฒนา เพื่อการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ให้เข้าถึงความจริง ความดี ความงาม

- ดำเนินโครงการนำร่องในลักษณะการบูรณาการคุณธรรมกับวิถีชีวิตที่เน้นการใช้ทุนทางสังคม ทั้งบุคคล ศูนย์การเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ โดยเชื่อมโยงเครือข่าย อบต. โดยเสริมหนุนการจัดการความรู้ เพื่อให้ระดับพื้นที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ใครก็ดูดี... ถ้ามีความสุภาพ

สวัสดีครับ
คุณครู

สุภาพตั้งแต่วันนี้...ดูดีกว่าเยอะ: มาช่วยกันสร้างนิสัยสุภาพ
ความสุภาพ 1 ไม่นับรวมเป็นวิชา 8 ประการ

กระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

มยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ

ดร.ลำอาง...บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์เด็กอัจฉริยะ กระตุ้น พรรคการเมือง ต้องจริงจังพัฒนาเด็ก

ภายหลังจากที่คณะอนุกรรมการศึกษาการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ในคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาคัดเลือกให้ รศ.ดร.ลำอาง ทิรัญบุรณะ ที่ปรึกษาโครงการวิจัยและพัฒนากิจการศึกษาศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เป็น “บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ด้านกิจการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ” ตามที่ สกศ.เสนอ

เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2551 ณ อาคารรัฐสภา รศ.ดร.สำออง หิรัญบุรณะ ได้เข้ารับโล่รางวัลจากนางสาวพจนีย์ ธนวรานิช รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง อย่างเป็นทางการ และก็เป็นอีกหนึ่งรางวัลอันทรงคุณค่าของชีวิต ในฐานะผู้เสียสละทั้งกำลังกายและกำลังใจ อุทิศตนให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง

รู้สึกอย่างไรที่ได้รับรางวัล

สิ่งที่ดำเนินการมาเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นความมุ่งมั่นที่จะทำเพื่อประเทศไม่ได้หวังรางวัล แต่เมื่อได้รับการพิจารณาให้เป็นบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ด้านนี้ก็รู้สึกเป็นเกียรติและภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ต้องขอขอบคุณ สกศ.ที่เป็นกำลังสำคัญในการดำเนินการเรื่องนี้อย่างจริงจัง และมีส่วนสำคัญที่ทำให้ได้รับรางวัลระดับชาติ

มองการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษของไทยเป็นอย่างไร

การจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญและเน้นที่เนื้อหาและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทั่วไป ทำให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษถูกละเลยไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างจริงจัง ทำให้เด็กเหล่านี้นับว่าไม่น้อยต้องหลุดหายไปจากระบบการศึกษา นับเป็นความสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ

จากการศึกษาวิจัยการพัฒนาเด็กอัจฉริยะในต่างประเทศ ทั้งที่เราเริ่มต้นมาพร้อมเขา แต่ของไทยเห็นแล้วก็ปวดใจ แต่ก็ต้องขอบคุณสกศ.และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือเป็น 2 หน่วยงานหลักที่ดำเนินการเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้งบประมาณสนับสนุนปีละไม่ถึง 2 ล้านบาท ก็

ดำเนินการเท่าที่ทำได้จนถึงที่สุด ทั้งทั้งงานนี้เป็นงานใหญ่มาก โดยเฉพาะการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษในลักษณะเรียนร่วม 34 โรงเรียน ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว และผู้บริหารโรงเรียน ก็ยังคงดำเนินการต่อ แม้ว่าจะไม่มีงบประมาณสนับสนุน

การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษของต่างประเทศพัฒนาไปไกลไหน

สกศ.ได้เริ่มศึกษาแนวทางและพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษมาตั้งแต่ปี 2538 ซึ่งได้เริ่มมาพร้อมๆ กับประเทศเกาหลีและไต้หวัน แต่ผลที่ออกมาในขณะนี้ต่างกันมาก โดยเฉพาะประเทศเกาหลีมีการวางนโยบายและยุทธศาสตร์ดำเนินการที่ชัดเจน ด้วยการเสาะแสวงหาและคัดเลือกเด็กอัจฉริยะปีละประมาณ 20,000 คน จากนั้นก็ทำเป็นโครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ระบุถึงเป้าหมายการเป็นผู้นำด้านอิเล็กทรอนิกส์และรถยนต์ที่ชัดเจน ทำให้เกาหลี ซึ่งแต่เดิมไม่มีอยู่ต่อเรือ แต่จำเป็นต้องมีการขนส่งสินค้าเหล่านั้นเพื่อส่งออก ทำให้เกาหลีคัดเลือก เด็กอัจฉริยะด้านช่าง 400 คนส่งไปศึกษาต่อที่เยอรมันและฝึกงานกับอู่ต่อเรือ และเมื่อกลับมาที่อู่ต่อเรือ จนสามารถดำเนินการได้เอง โดยไม่ต้องพึ่งใคร ในขณะที่ไทยเราพัฒนาเด็กอัจฉริยะมาพร้อมกับเกาหลี แต่เราขาดการดูแลที่ต่อเนื่อง เอาเด็กมาเข้าค่าย นำเด็กไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการได้รับเหรียญรางวัลกลับมาหิวหาวอยู่พักหนึ่ง จากนั้นให้ทุนเรียนต่อ แล้วก็เจียบหายไป ถามว่าแล้วประเทศไทยได้อะไร

แนวทางการพัฒนาเด็กอัจฉริยะควรเป็นอย่างไร

เด็กเหล่านี้ต้องได้รับการพัฒนาที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป มีหลักสูตรเฉพาะและมีเวทีให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้ความสามารถ ซึ่งจากข้อมูลที่ทำการศึกษาจะพบว่า 1 ใน 3 ของจำนวนเด็กในวัยเรียนมีแววที่จะเป็นเด็กอัจฉริยะ ซึ่งจะต้องดึงเด็กเหล่านั้นออกมาและคัดเลือกให้ได้เพชรน้ำเอก และพัฒนาเด็กเหล่านั้นตามศักยภาพที่เขามีให้ได้มากที่สุด ประเทศจะมุ่งแต่การพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เท่าเทียมกันไม่ได้ แต่ต้องพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษควบคู่กันไปด้วย เพราะเด็กเหล่านี้จะต่างจากเด็กธรรมดาทั่วไป เด็กอัจฉริยะจะมีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ค่อยทำตามที่ครูบอก จนบางครั้งครูอาจจะมองว่าเป็นภาระ เด็กบางคนมีฐานะครอบครัวที่ลำบาก เป็นเพชรในตมที่ไม่ได้รับการเหลียวแล ไม่ได้มีโอกาสการพัฒนาตามศักยภาพที่มี เป็นการทำให้เด็กเสียโอกาสและทำร้ายเด็กอย่างน่าเสียดาย ถือเป็นความสูญเสียสำหรับประเทศอย่างยิ่ง

รัฐบาลให้ความสำคัญเรื่อนี้มากน้อยแค่ไหน

ขณะนี้รัฐบาลได้จัดตั้งสถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ จึงอยากให้มีการ

กำหนดยุทธศาสตร์และกลไกที่จะพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ต้องถามว่า ประเทศต้องการอะไร และทุ่มให้เต็มที่ ต้องกัดไม่ปล่อย ไม่ใช่แค่เอาครูมาอบรม เอาเด็กมาเข้าค่าย ต้องดี โจอทย์ให้แตก พรรคการเมืองก็น่าจะสนใจเรื่องนี้ เพราะการศึกษาจะมุ่งเน้นแต่การสร้างมาตรฐานอย่างเดียวไม่ได้ แต่ต้องพัฒนาเด็กอัจฉริยะควบคู่ไปด้วยอย่างจริงจัง เพราะเป็นการลงทุนที่ไม่แพงแต่คุ้มค่า และเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างก้าวกระโดด

รศ.ดร.สำออง หิรัญบุรณะ ถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ได้ทุ่มเทความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการศึกษาวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศตลอดทั้งชีวิต เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ทั้งการเสาะหาและคัดเลือก การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือที่หลากหลาย รวมทั้งการอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ

ประวัติและผลงานของ รศ.ดร.สำออง หิรัญบุรณะ

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ และปริญญาโท สาขาการสอนภาษาและวรรณคดี มหาวิทยาลัยเอดินเบอระ และปริญญาเอก สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ

เคยดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายคสมาคมครูสอนภาษาอังกฤษแห่งประเทศไทย ประธานคณะกรรมการจัดทำสื่อการสอนภาษาอังกฤษ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทย มหาวิทยาลัย ARIZONA ประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญและดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาโครงการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ สกศ.

ผลงานดีเด่นด้านกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษมีมากมาย อาทิ การผลักดันให้มีโครงการต้นแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในลักษณะเรียนร่วม การอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษและด้านภาษา (ไทยและอังกฤษ) การพัฒนาระบบและสังเคราะห์องค์ความรู้เผยแพร่ในเว็บไซต์สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ www.thaigifted.org เป็นต้น

เป็นหัวหน้าคณะนักวิจัยและที่ปรึกษานักวิจัยในโครงการพัฒนารูปแบบการขยายเครือข่ายการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและวิทยากรให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาต่างๆ ในการพัฒนาความสามารถพิเศษของเยาวชนไทย รวมทั้งผลงานวิชาการ การเขียนตำรา งานวิจัยและบทความต่างๆ

ครูผู้นำใน สหรัฐอเมริกา

ปัจจุบันครูใหญ่ต้องเล่นหลายบทบาท เช่น บทนักการเมือง ผู้จัดการ ความขัดแย้ง ผู้รักษากฎระเบียบ นักแสดง นักร้อง นักสถิติ และพ่อพระ ในการบริหารโรงเรียน ในขณะที่เดียวกัน ครูต้องเล่นหลายบทบาทด้วย เช่น ผู้จัดการห้องเรียน นักตกแต่งห้องเรียน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา ผู้เรียนรู้ ผู้นำความรู้ไปปฏิบัติ ผู้ดูแลเด็ก แม่พระของเด็ก เป็นต้น ครูใหญ่และครู ในยุคปัจจุบันมีภาระงานที่ซับซ้อนมากกว่าเดิม และต้องทำงานนอกโรงเรียน มากกว่าเดิมด้วย (Scherer : 2007)

เมื่อ 10 ปีที่แล้ว การบริหารโรงเรียนเน้นการใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school-based management) เพื่อให้การบริหารทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการกระจายอำนาจให้โรงเรียนมากขึ้น และก่อนหน้านั้นอีก 10 ปี การบริหารโรงเรียนเน้นความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) ทั้งครูและครูใหญ่ต้องรับผิดชอบต่อผลงานของตนในระดับโรงเรียน การบริหารทั้ง 2 รายการมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน งานของโรงเรียนเพิ่ม แต่อำนาจในการใช้เงิน การบรรจุแต่งตั้ง และอื่นๆ ไม่เพิ่มขึ้นด้วย เปรียบเหมือนอควินซีมี้าชาวได้รับคำสั่งให้ไปรบ โดยให้คอลด์เป็นอาวุธ แล้วอควินซีจะไปรบกับใครได้!

ถ้ามองปัญหาความรับผิดชอบต่อการสอนของครูให้ลึก ครูมีบทบาทต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างมาก แต่ปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของเด็ก และอยู่นอกเหนืออำนาจของครูมีอีกมาก เช่น ประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา ประสิทธิภาพของระบบการศึกษา ขบประมาณ หลักสูตร สื่อการเรียน การสอน สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเด็ก พันธุกรรมของเด็ก ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน และอัตลักษณ์ของคนในชาติ เป็นต้น

แม้แต่การบริหารภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนขยายของการบริหารจากส่วนกลางก็มีส่วนเอื้อหรือไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนเช่นกัน รายงานผลการวิจัยล่าสุด พบว่า (Ingersoll : 2007) ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของครูมีความสัมพันธ์กับการลดปัญหาทางวินัยของนักเรียน ความเสียสละต่อหน้าที่ครู ความสัมพันธ์ของครูกับเพื่อนร่วมงาน ความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครูและนักเรียน และการพัฒนาตนเองของครู เป็นต้น

ความพยายามในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในยุคปัจจุบัน (2551) เน้นครูผู้นำครูและครูใหญ่ร่วมกันเป็นผู้นำในการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน ครูจะไม่เน้นบทบาทการจัดการและการบริหารโรงเรียน แต่เน้นการนำความเชี่ยวชาญในการสอนของตนมาใช้ประโยชน์ ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและชุมชนมาช้านาน นานกว่าครูส่วนใหญ่มาก ครูใช้เงินเดือนซื้อสื่อ ซื้อตำราไว้อ่าน ใช้ไปร่วมประชุมสัมมนา เพื่อเพิ่มความรู้และประกาศนียบัตร

ครูรู้ว่าสอนอย่างไรได้ผล สอนอย่างไรไม่ได้ผล คงเป็นเวลาที่เหมาะสมแล้วที่ครูเชี่ยวชาญเหล่านี้ต้องแบ่งปันประสบการณ์แก่เพื่อนครู ปัจจัยที่ขัดขวางการทำงานของครูผู้นำคือ บรรยากาศ แห่งความเสมอภาคของครู ทุกคนคิดว่ามีอะไรเท่ากัน ใครสอนใครแนะใครไม่ได้ บรรยากาศของการรักษาของเก่าที่เคยทำมา ประเพณีของความนับถือความอาวุโส โดยไม่แยกระหว่างความรู้ความสามารถและอายุ ความกลัวการเปลี่ยนแปลง ความกลัวเสียหน้า ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของใคร ความสนใจอยากจะเป็นผู้บริหารมากกว่านักวิชาการ เป็นต้น

ครูผู้นำ หมายถึง ครูที่มีความเสียสละทำงาน เพื่อเด็กและเพื่อโรงเรียนเป็นผู้นำครูอื่นในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียน อาจจะเป็นครูที่มีตำแหน่ง เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาย หรือประธานกลุ่ม เป็นต้น และครูที่ไม่มีตำแหน่ง แต่เป็นหัวเรือใหญ่ในการนำครูทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เป็นต้น ในสหรัฐอเมริกา มี 3 รัฐ คือ หลุยเซียนา จอร์เจีย และอิลลินอยส์ ที่มีการอบรมครูผู้นำ (Teacher leader) และยอมรับประกาศนียบัตรครูผู้นำ

บทบาทของครูผู้นำ

ครูผู้นำในสหรัฐอเมริกาเล่นได้หลายบทบาท (Harrison and Killion : 2007) เช่น ปรับปรุงวัฒนธรรมโรงเรียน ช่วยเหลือเพื่อนครู ช่วยเหลือโรงเรียน สนับสนุนเพื่อนครูและนักเรียนให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จ บทบาทของครูผู้นำมีดังต่อไปนี้

1. ผู้จัดการทรัพยากร (Resource provider) ช่วยโดยการแบ่งปันทรัพยากรการสอน เช่น websites, สื่อการสอน เอกสารวิชาการ ป้ายประกาศ กฎระเบียบ การปรับปรุงห้องเรียน แผนการสอน เครื่องมือ ประเมินผล และทรัพยากรอื่นที่สามารถใช้กับนักเรียนได้

2. ผู้เชี่ยวชาญการสอน (Instructional specialist) ช่วยเพื่อนครูนำกลวิธี การสอนที่มีประสิทธิภาพไปใช้ เสนอแนวความคิดในการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล การปรับปรุงแผนการสอนร่วมกับเพื่อน ศึกษาทฤษฎี การจัดการห้องเรียน ศึกษาผลงานวิจัย และวิธีสอนที่เหมาะสมกับโรงเรียนแล้วแจ้งให้เพื่อนครูทราบ

3. ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร (Curriculum specialist) ช่วยครูในการเข้าใจมาตรฐานวิชาการ การนำหลักสูตรมาใช้ การกำหนดตารางสอนประจำภาค หรือประจำปี การพัฒนาการประเมินผลร่วมกัน นำครูให้เข้าใจมาตรฐานเนื้อหา ซึ่ให้เห็นว่าแต่ละส่วนโยงใยกันอย่างไร

4. ผู้สนับสนุนการสอน (Classroom supporter) ช่วยครูในการนำความคิดใหม่ไปปฏิบัติ สาธิตการใช้ หรือทำการสอนร่วมชั่วโมงกันเป็นการสาธิตการสอน แนะนำเพื่อนครู สังเกตการสอนและให้ข้อเสนอแนะแก่เพื่อนครูที่เต็มใจให้สังเกต

5. ผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Learning facilitator) เมื่อครูเรียนรู้จากกันและกัน ก็สามารถมองเห็นได้ว่า อะไรที่ทำให้ผลการเรียนของเด็กดีขึ้น การพัฒนาวิชาชีพของครูดีขึ้น มีประโยชน์ต่อห้องเรียน มองเห็นและสามารถ อุดหนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งครูผู้นำอาจจะใช้รูปแบบการทำแผนย้อนหลัง (back mapping model) โดยการ 1) ชี้บ่งถึงความต้องการจำเป็นของนักเรียนในการเรียนรู้ 2) ประเมินความรู้ปัจจุบัน และทักษะของครู เป้าหมายที่จะแก้ปัญหาให้นักเรียน 3) พัฒนาโอกาสในการเรียนเพิ่มความรู้ และทักษะที่ต้องการของครูแต่ละคน เกี่ยวกับการแก้ปัญหาของนักเรียน และ 4) พัฒนาแผนการแก้ปัญหา นักเรียนจากข้อค้นพบแล้วนำไปปฏิบัติ

6. ครูพี่เลี้ยง (Mentor) ครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่ เป็นครูต้นแบบของครูใหม่ ครูที่มาอยู่โรงเรียนใหม่ แนะนำครูเกี่ยวกับการสอน หลักสูตร กระบวนการ แนวปฏิบัติ และการเมืองในสำนักงานและท้องถิ่น ชุมชนของโรงเรียน

7. ผู้นำในโรงเรียน (School leader) ทำหน้าที่ในคณะกรรมการทำงานของโรงเรียน เช่น คณะกรรมการปรับปรุงโรงเรียน ที่ปรึกษาสถานักเรียน หัวหน้าสายวิชา หรือหัวหน้าระดับสนับสนุนโครงการบริหารของโรงเรียน เป็นตัวแทนโรงเรียนร่วมในกิจกรรมของชุมชน รับผิดชอบในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และปรับวิสัยทัศน์ของตนให้เข้ากับของโรงเรียน ของเขตการศึกษา และรับผิดชอบในความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จของโรงเรียนโดยรวม

8. ผู้สอนการใช้ข้อมูล (Data coach) ครูส่วนมากมีโอกาสดูข้อมูลมากมาย แต่มักจะไม่ใช้ข้อมูลต่างๆ ในการเรียนการสอน ครูผู้นำควรนำครูอื่นๆ ในการวิเคราะห์และใช้ข้อมูลต่างๆ ในการเรียนการสอน เช่น ข้อมูลผลการสอบวิชาต่างๆ ตั้งแต่อดีต แยกแยะเป็นรายชื่อ และใช้ในการเตรียมการสอน เป็นต้น

9. ผู้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Catalyst for change) ครูผู้นำต้องมองว่า สภาพปัจจุบันสามารถทำให้ดีขึ้นได้ และมองหาวิธีการที่จะทำ ดังนั้นครูผู้นำเป็นผู้กระตุ้น

เพื่อนครูให้เห็นแนวทางที่จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไม่หยุดยั้ง วิเคราะห์การเรียนรู้ของนักเรียน และหาวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยไม่มองว่าเป็นความบกพร่องของใคร

10. ผู้เรียนรู้ (learner) ครูผู้นำต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต บทนี้สำคัญมาก ครูผู้นำต้องเป็นตัวอย่างในการปรับปรุงตนเอง ต้องนำความรู้มาช่วยเหลือเพื่อนครู และนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ นำความรู้มาปฏิบัติในห้องเรียน และนำผลที่ได้มาแบ่งปันเพื่อนครู วันเวลาที่ผ่านไป ความรู้ใหม่จะเพิ่มพูนมากขึ้น และความสามารถเพิ่มเพิ่มมากขึ้นด้วย

เมื่อมีการกำหนดบทบาทของครูผู้นำ ก็ต้องมีการปรับบทบาทของครู ครูใหญ่ กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนให้สอดคล้องกัน ซึ่งจะเป็นงานของผู้อำนวยการเขต ครูใหญ่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และครูผู้นำร่วมกันทำ

หน้าที่ของครูผู้นำ

หน้าที่ของครูผู้นำ อาจแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับนโยบายในโรงเรียน ระดับการเรียนการสอน และระดับความสัมพันธ์กับชุมชน (Danielson : 2007) รายการต่อไปนี้นี้เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น

ระดับนโยบาย

1. ทำงานร่วมกับเพื่อนครู เพื่อออกแบบตารางเรียนใหม่ ให้นักเรียนมีเวลาเรียนบางวิชาให้มากขึ้น หรือทุกวิชาให้มากขึ้นในแต่ละช่วงการเรียนการสอน
2. ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประสานงานนักศึกษาฝึกวิชาชีพครู
3. นำคณะทำงานปฏิรูปการให้และการตรวจการบ้านของครูให้เอื้อต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น
4. เป็นตัวแทนของโรงเรียนในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และของจังหวัด หรือเขต

ระดับการเรียนการสอน

1. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาวิธีสอนบางหัวข้อ หรือบางบทที่นักเรียนประสบปัญหาในการเรียนแล้วหาทางแก้ไข
2. เป็นประธานคณะทำงานวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเสนอแนวทางแก้ไข
3. ช่วยออกแบบกระบวนการพัฒนาครูบางวิชา หรือบางกิจกรรมที่เป็นปัญหา
4. เสนอแนะวิธีการประเมินการศึกษาทางเลือกต่อโรงเรียนต่อเขต หรือโรงเรียนอื่นๆ อันเป็นผลงานของโรงเรียนของตน

ความสัมพันธ์กับชุมชน

1. จัดทำเอกสาร (newsletter) ของโรงเรียนรายงานผู้ปกครองทราบ
2. ริเริ่มการประชุมคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล รวมทั้งประสานกับผู้ปกครองและหน่วยบริการของชุมชน
3. พัฒนาวิธีการที่ครูชำนาญการ และครูใหม่จะสอนแนะซึ่งกันและกันในการประเมินและสอนเด็กที่มีปัญหาเป็นรายบุคคล
4. เป็นกรรมการในสมาคมผู้ปกครองและครู ระดับโรงเรียน และระดับเขต

5. พัฒนาเอกสารรายงานผลการเรียน และกิจกรรมของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลให้นักเรียนนำติดตัวไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

6. การเป็นครูผู้นำนั้นต้องทำงานร่วมกับหลายฝ่าย เพื่อหาแนวความคิดร่วมกัน สามารถนำไปปฏิบัติได้ ดังนั้น ครูผู้นำต้องเป็นผู้ประสานความคิดระหว่างเพื่อนครู คณะทำงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เป็นต้น

ในการปฏิบัติงานนั้น ครูผู้นำต้อง 1) เป็นนักฟังที่ดี ให้คนที่เขามาพูดด้วย พูดให้จบสิ่งที่เขาต้องการพูด 2) ให้การยอมรับในความคิดของคนอื่น 3) อย่าเพิ่งสรุปว่าคนนั้น หรือความคิดนั้นดีหรือไม่ดี รอข้อมูลเพิ่มเติม 4) แสดงความคิดเห็นของตนได้ แต่ไม่บังคับให้ใครรับไปปฏิบัติ และสามารถปรับความคิดของตนให้สอดคล้องกับคนอื่น เพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้

การเข้าสู่ตำแหน่งครูผู้นำ

การเป็นครูผู้นำนั้นต้องการความเสียสละเพื่องาน และทำงานร่วมกับคนมากมาย หลายระดับ (Johnson and Donaldson : 2007) ดังนั้นผู้ที่คิดจะทำงานเพื่อส่วนรวม ต้องระมัดระวังไม่ให้ใครมองว่าเป็นคนโปรดของผู้บริหาร หรือฝ่ายตรงข้ามกับครูใหญ่ ผู้ที่คิดจะเป็นครูผู้นำควรดำเนินการดังนี้

1. คอยจนกว่าจะมีคำสั่งจากผู้มีอำนาจ อย่าเสนอตัวทันที เพราะจะทำให้ครูอื่นๆ เข้าใจว่าเป็นคนโปรดของครูใหญ่ รอจนกว่าครูอื่น เขาไม่ยอมรับตำแหน่ง/งาน จึงยอมรับการแต่งตั้งจากครูใหญ่ หรือผู้มีอำนาจ

2. ให้ทำงานกับครูที่เต็มใจจะเปลี่ยนแปลงก่อน งานจะง่ายและผลสำเร็จอยู่ในวิสัยที่จะทำได้

3. เล่นบทผู้ช่วย โดยให้ครูเจ้าของห้องเรียนเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนแปลงอะไร ครูผู้นำทำหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

4. ระบบการบริหารโรงเรียนต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะครูใหญ่ ต้องกำหนดบทบาท หน้าที่ของครูผู้นำให้ชัดเจน เช่น มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร และครูใหญ่ต้องให้ความช่วยเหลือเพื่อให้งานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย โดยไม่ลืมนึกว่าเป็นครูผู้นำ ไม่ใช่ผู้บริหาร ไม่มีอำนาจให้คุณ ให้โทษ ใครได้งานของเขาขึ้นอยู่กับความเต็มใจของเพื่อนครูที่จะปรับปรุงงานของตน และแนวคิดของตนเอง เพื่อผลประโยชน์ของนักเรียน ครูผู้นำต้องเก่งในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนครู

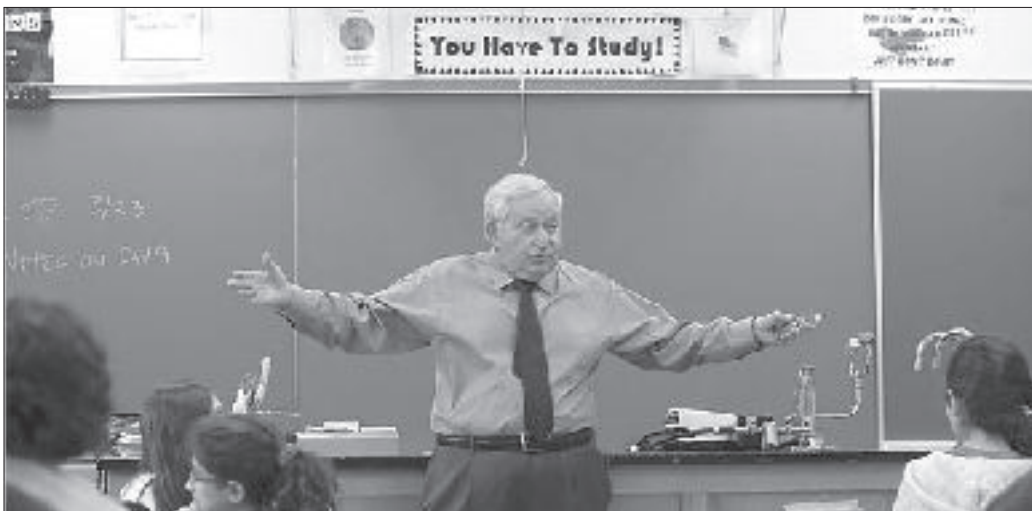
5. โรงเรียนต้องมีการปรับบทบาทของครูใหญ่ ความเป็นอิสระ ความเป็นตัวเฉพาะตัว ความมีอายุ มิได้หมายความว่า จะสอนเก่ง มีความรู้เพิ่มและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลกวิชาการเสมอไป ครูต้องระลึกอยู่เสมอว่าต้องทำให้นักเรียนรุ่นนี้ดีกว่ารุ่นก่อน โดยดูจากผลการประเมินภายนอก ครูต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงห้องเรียน เรียนรู้จากเพื่อนครู เปิดใจกว้างยอมรับคำแนะนำและ

ช่วยเหลือจากเพื่อนครู ถ้าสอนไปวันๆ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงให้ทันโลกก็เป็นการเอาเปรียบเด็ก ทำบาปเด็กโดยทำให้เด็กก้าวไม่ทันโลกไปด้วย

การสร้างและพัฒนาครูผู้นำ

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ครูผู้นำ นำครูทำงานในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน โดยร่วมกับครูและผู้บริหาร ดังนั้นต้องมีการสร้างและพัฒนา ครูผู้นำมาจากครูที่ดี สอนดีของโรงเรียน (Wade and Ferrser : 2007) โดยมีแนวทางดังนี้

1. ผู้บริหารสรรหาครูสอนดีและมีศักยภาพเป็นผู้ฝึก และนำครูอื่นๆ โดยพิจารณาจากผลงานที่ผ่านมา เพื่อมาช่วยผู้บริหารพัฒนางานของโรงเรียน
2. ให้ผู้มีศักยภาพจะเป็นครูผู้นำไปสังเกตครูที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมครูอื่นปฏิบัติการอบรมและพัฒนาโรงเรียน
3. หางานหรือบทบาทที่เหมาะสมกับทักษะและความสนใจในการเป็นผู้นำของครูที่คัดสรรแล้วให้ปฏิบัติ
4. หาครูชำนาญงานเป็นที่เล็งในระยะแรก โดยทำการฝึกอบรมครูอื่นร่วมกัน เมื่อเห็นว่าครูผู้สมัครมีความมั่นใจและทำได้แล้วจึงให้ดำเนินการโดยลำพัง
5. ในการออกปฏิบัติในระยะแรกผู้บริหารต้องแนะนำครูผู้นำคนใหม่ ให้รู้จักกับคนสำคัญของเขตจังหวัด และคนในวงการ ในฐานะครูผู้นำคนใหม่ของโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียน
6. ผู้บริหารให้กำลังใจ และให้ข้อมูลป้อนกลับผลการปฏิบัติงานของครูผู้นำอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาเขาให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น ชี้จุดแข็ง จุดดี ผลสำเร็จ และแนะนำจุดที่ต้องปรับปรุง
7. ผู้บริหารลดการสนับสนุนลง เมื่อทักษะและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของครูผู้นำเพิ่มมากขึ้น แต่คอยให้คำชมเชยในผลงานดี
8. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้นำชี้บ่ง และสนับสนุนครูสอนดีคนต่อไปที่มีศักยภาพจะเป็นผู้นำครูได้มาสอนแนะ และให้การสนับสนุนเพื่อเป็นผู้สืบทอดเจตนาต่อไป
9. ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนให้เกียรติผู้กระทำดี เพื่อส่วนรวม ผู้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ มีความคิดริเริ่ม และรับภาระผู้นำ ทั้งนี้เพื่อต่อต้านแนวโน้มที่จะขวางทางคนทำอะไรใหม่ให้โรงเรียนของคนบางคน

10. ให้โอกาสครูผู้นำเรียนรู้ทักษะครูผู้นำเมื่อมีโอกาส เพราะทักษะเช่นนี้ ไม่มีสอนในสถาบัน การฝึกหัดครู เช่น ทักษะการวางแผนหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การวางแผนการประเมิน ความร่วมมือระหว่างเพื่อนครู และการสนับสนุนเพื่อนครู โดยการพัฒนาด้านวิชาชีพครู โดยการเรียนในสถาบัน การประชุมสัมมนาในระดับเขตหรือระดับประเทศ และอื่นๆ เท่าที่โอกาสอำนวย

ปัญหาการทำงานของครูผู้นำ

เนื่องจากครูผู้นำเป็นความพยายามของวงการศึกษาในสหรัฐอเมริกาที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน มีเพียง 3 รัฐ เท่านั้น ที่มีหลักสูตรการอบรมครูผู้นำ แต่มีครูผู้นำปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนของรัฐทั่วประเทศ ดังนั้นครูผู้นำจึงมีปัญหาในการปฏิบัติงาน จากการสำรวจพบปัญหา (Dozier : 2007) ดังต่อไปนี้

1. ครูผู้นำทุกคนมีความมั่นใจว่าทำงานได้ แม้ว่าบทบาทและหน้าที่จะยังไม่มีการกำหนดแน่นอน และยังไม่ยอมรับอย่างกว้างขวาง
2. ต้องทำหน้าที่มากเกินไป เช่น พัฒนาครู พัฒนาหลักสูตร หัวหน้าทีม หัวหน้าสายวิชา เป็นต้น (84%)
3. ไม่เคยได้รับการอบรมในการปฏิบัติงานมาก่อนเข้ารับหน้าที่ (82%)
4. ทำงานเดิม จำเจ หลายปีเกิดอาการเบื่อ อยากเปลี่ยนงานจากการพัฒนาครู พัฒนาการเรียนการสอน เป็นพัฒนานโยบาย สรรหาครู และที่ปรึกษากลุ่ม เป็นต้น (80%)
5. มีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาระดับเขต รัฐ และประเทศยังไม่เพียงพอ และเข้าใจปัญหาการศึกษาไม่เพียงพอ (65%)
6. ขาดประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาระดับเขตและระดับรัฐ จึงคาดทิศทางนโยบายได้ไม่ชัดเจน (60%)
7. การตีความ และเข้าใจผลการวิจัยไม่เพียงพอ ต้องการพัฒนาตนเองด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น (40%)

การรักษาสภาพของครูผู้นำ

การเป็นครูผู้นำไม่ใช่เป็นได้ง่ายแต่การรักษาสภาพของครูผู้นำให้มีผลงานและครูมีศรัทธานั้นยากยิ่ง (Lattimer : 2007) ดังนั้นโรงเรียนควรจะดำเนินการต่อไปนี้

1. ให้การยอมรับนับถือในความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของครูผู้นำ เช่น ให้ครูผู้นำนำครูอื่นๆ ร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหาการเรียนการสอนและพัฒนาโรงเรียน โดยการยอมรับในความรอบรู้ของครูทุกคนและนำมาใช้ประโยชน์
2. สร้างชุมชนโรงเรียนที่ครูผู้นำและเพื่อนครูร่วมกันทำงาน และแก้ปัญหาต่างๆ โดยการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารต้องไม่ปฏิบัติต่อครูผู้นำในลักษณะคนโปรด เพราะจะเป็นการไม่ยุติธรรมและทำให้เกิดความลำเอียงในการทำงานร่วมกับครูอื่น
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้นำและครูอื่นๆ เรียนรู้และเข้าใจความต้องการของนักเรียนดี การทำงานต่างๆ เช่น การวางแผนการสอน การปรับปรุงหลักสูตร และอื่นๆ ต้องนำข้อมูลเกี่ยวกับการสอน จุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียน ตลอดจนความสนใจของครูและนักเรียนมาใช้
4. สนับสนุนให้ครูผู้นำประสานกับครูผู้นำอื่นๆ ในโรงเรียน เพื่อให้โอกาสเรียนรู้จากกันและกัน ช่วยเหลือกันให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถประสานความคิดของเพื่อนครู ผู้บริการ

และชุมชน ให้ร่วมกันได้

5. ให้โอกาสครูดัดทบทวนงานที่ผ่านมา โดยผู้บริหารใช้วิธีการปรึกษามากกว่าการสั่งการ เช่น ถามว่าเราจะทำอะไรให้ผลการเรียน หรือพฤติกรรมของนักเรียนดีขึ้น ซึ่งครูผู้นำและทีมงานต้องคิดทบทวนเนื้อหาที่สอนมา การปฏิบัติการสอน หลักการสอน วิธีเรียนสื่อ และอื่นๆ แล้วใช้ข้อมูลที่ได้ประกอบการวางแผนดำเนินงานต่อไป ไม่ควรยึดติดกับตำราและวิธีการเดิมๆ มากเกินไป

6. แนะนำให้ครูผู้นำค้นหาศักยภาพทักษะ ความสามารถและภาวะผู้นำในครูอื่น เพื่อนำมาพัฒนาให้เป็นผู้ นำต่อไป การสนับสนุนให้เพื่อนครูได้รับการพัฒนาและรับผิดชอบต่อไป เป็นการสร้างคน สร้างขวัญกำลังใจ เป็นการสร้างความสามัคคี และสร้างมิตรภาพอันถาวร

เมื่อมองดูเขาใช้ศักยภาพของคนของเขาในการพัฒนาเยาวชนของชาติในอเมริกาแล้ว เราเรามองดูของเรา เรามีครูต้นแบบ ครูแกนนำ ครูแห่งชาติ เราใช้งบประมาณสร้างบุคคลเหล่านี้มากมาย เราให้โอกาสเขาและให้เขาทำงานอย่างเต็มศักยภาพของเขามากน้อยเพียงใด และคุ้มค่าเงินลงทุนหรือไม่ ท่านผู้อ่านกรุณาค้นหาคำตอบด้วย ขอขอบคุณ

เอกสารอ้างอิง

1. Danielson, Charlotte “The Many Faces of Leaderships” Educational Leaderships, September 2007 , pp. 14-19.
2. Dozier, Terry Knecht “Turning Good Teachers into Great Leaders” Educational Leaderships, September 2007 , pp. 54-59.
3. Harrison, Cindy and Killion, Joelln “Ten Roles for Teacher Leaders” Educational Leaderships, September 2007 , pp. 74-79.
4. Ingersol, Richard M. “Short on Power Long on Responsibility” Educational Leaderships, September 2007 , pp. 20-25.
5. Johnson, Susan Moore and Donaldson, MorgaenL. “Overcoming the Obstacles to Leaderships” Educational Leaderships, September 2007 , pp. 8-13.
6. Lattimer, Heather “To Help and Not Hinder” Educational Leaderships, September 2007 , pp. 70-73.
7. Scherer, Marge “Playing to Strengths” Educational Leaderships, September 2007 , pp. 7.
8. Wade, Carloann and Ferrier, Bill “Will you Help Me Lead?” Educational Leaderships, September 2007 , pp. 65-69.

แข่งคิว... อายเขาไหม!

รอนาน...
แข่งเลยดีกว่า!

เข้าคิวดีกว่า...มีวินัย ไม่อายใคร

มาร่วมกันสร้างวินัยตั้งแต่วัยนี้ ความมีวินัย 1 ในคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ

กระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5

การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ จะต้องพัฒนาคนให้เป็นบุคคลแห่ง
การเรียนรู้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
กำหนดบทบาทหน้าที่แนวทางในการจัดการศึกษาที่รัฐจะต้องจัดให้
อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ประกอบด้วยพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายหลักทางการ
ศึกษาที่สำคัญของประเทศ ได้กำหนดสาระสำคัญในการจัดการศึกษาที่
มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ
ปัญญา ความรู้และคุณธรรม

ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเป้าหมายในการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์ ตลอดจนต้องการให้การศึกษากลายเป็นเลิศในปีพุทธศักราช 2550 จึงได้ร่วมกันกำหนดแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไว้ ที่สำคัญคือ การปฏิรูปด้านกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาท จากเดิมสอนโดยการบรรยายมาเป็นผู้ส่งเสริม ชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีความสุข เน้นกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เน้นวิธีการคิดมากกว่าการจำ ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สร้างและสรุปข้อความด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถตามศักยภาพและตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ถาวรและผู้เรียนมีพัฒนาการตามที่ต้องการ จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 สนใจที่จะศึกษาปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 ตามทรรศนะของครู โดยจำแนกตามสถานภาพของครูและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ผลจากการวิจัยนี้ ทำให้ทราบข้อมูลของปัญหาที่แท้จริง เพื่อเป็นแนวทางให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อาศัยข้อมูลนี้ ช่วยในการปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น สมตามเจตนารมณ์ที่หลักสูตรกำหนดไว้

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 โดยรวม (2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 โดยรวม จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานระดับการศึกษาและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย	
ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
สถานภาพของครู 1. เพศ 2. อายุ 3. ประสบการณ์การทำงาน 4. ระดับการศึกษา 5. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทรรศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 1. ด้านปัญหาจากครูผู้สอน 2. ด้านปัญหาจากนักเรียน 3. ด้านปัญหาจากโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาและการวางแผนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 สำหรับครู ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางไปใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอื่นๆ ที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1.ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 15 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 478 คน

2.กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 จำนวน 218 คน ทำการเลือกตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน

3.ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือข้อมูลส่วนบุคคลของครูประถมศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 มี 3 ด้าน คือ (1) ด้านปัญหาจากครูผู้สอน (2) ด้านปัญหาจากนักเรียน และ (3) ด้านปัญหาจากโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.9730

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีทดสอบแบบเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 81.65 อายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 39.45 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 25 ปีมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 27.98

2. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5

ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีทัศนคติในระดับปัญหาปานกลางทุกด้าน ค่าเฉลี่ย 2.93 ส่วนเบี่ยงเบน 0.72 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อันดับ 1 ได้แก่ ด้านปัญหาจากนักเรียน ค่าเฉลี่ย 3.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 อันดับ 2 ได้แก่ ด้านปัญหาจากครูผู้สอน ค่าเฉลี่ย 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านปัญหาจากโรงเรียน ค่าเฉลี่ย 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84

1) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านปัญหาจากครูผู้สอน

ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมด้านปัญหาจากครูผู้สอนอยู่ในระดับปัญหปานกลางค่าเฉลี่ย 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า อันดับแรก ได้แก่ ผู้สอนขาดการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำและปรับปรุงตนเอง รองลงมาคือ ขาดการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ อันดับที่ 3 คือ ขาดแหล่งค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับวิชาที่สอน มีระดับปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านปัญหาจากนักเรียน

ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมครูมีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านปัญหาจากนักเรียนอยู่ในระดับปัญหปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า อันดับแรก ได้แก่ ผู้สอนขาดความสามารถคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราว เหตุการณ์ที่ได้รับชมรับฟังและอ่านอย่างมีเหตุผล รองลงมา คือ ผู้เรียนมีปัญหาการด้านการวิเคราะห์อย่างมีวิจยรณญาณ ส่วนอันดับที่ 3 ได้แก่ การใช้เวลาว่างในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้เกิดประโยชน์กับตนเอง มีข้อสังเกตว่า ด้านปัญหาจากนักเรียนอันดับแรก คือ ผู้เรียนขาดความสามารถคิดวิเคราะห์ จะตรงกับด้านปัญหาจากครูผู้สอน อันดับแรกคือ เรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำ และปรับปรุงตนเอง

3) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านปัญหาจากโรงเรียน

ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวม ครูมีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านปัญหาจากโรงเรียน อยู่ในระดับปัญหปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า อันดับแรก ได้แก่ จำนวนผู้เรียนในห้องเรียนเป็นปัญหาอุปสรรคทำให้การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลไม่เป็นสภาพที่แท้จริง รองลงมาได้แก่ การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนและวิทยากรท้องถิ่นที่ไม่เพียงพอ และอันดับที่ 3 ปัญหาจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1.ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มที่ 5 มีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันตามเพศ ผลการศึกษา พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.ครูที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันตามอายุ ผลการศึกษา พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีทัศนคติแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ด้านปัญหาจากนักเรียน นอกนั้นครูมีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนถึงแม้อายุต่างกัน แต่สอนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน มีการออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ทำให้มีปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

3.ครูมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน พบว่า ครูมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มี
ทรรคนะต่อปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมแตกต่างกันเป็น 2
ด้าน คือ ด้านปัญหาจากครูผู้สอนและด้านปัญหาจากโรงเรียน ส่วนด้านปัญหาจากนักเรียน ครูมีทรรคนะ
ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยได้ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้

1.ด้านปัญหาจากครู 1) ผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำ ปรับปรุงตนเอง และ
แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ให้มากขึ้น 2) ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการสอนหลายรูปแบบ
ฝึกทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ วิจัยอย่างหลากหลาย 3) ควรหาเทคนิควิธีการสอน เพื่อกระตุ้นให้
นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ใช้กิจกรรมกลุ่มหรือโครงการให้มากขึ้น

2.ด้านปัญหาจากนักเรียน 1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ วิจัยข้อมูลข่าวสาร เรื่อง
ราว เหตุการณ์ที่ได้รับชมรับฟังและอ่านอย่างมีเหตุผล 2) ควรฝึกคิดอย่างหลากหลาย เช่น คิดวิเคราะห์
คิดสร้างสรรค์ คิดวางแผนก่อนการปฏิบัติทุกครั้ง 3) ควรฝึกการใช้เวลาว่าง ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
ให้เกิดประโยชน์กับตนเองให้มากขึ้น

3.ด้านปัญหาจากโรงเรียน 1) ควรลดจำนวนผู้เรียนให้น้อยลง เพื่อให้การเรียนการสอน การวัดผล
และประเมินผลเกิดประสิทธิภาพ 2) ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) จัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนและใช้วิทยากรท้องถิ่นให้มากขึ้น

สกศ.

องค์กรสำคัญพัฒนาการศึกษาชาติ

วารสารการศึกษาไทยฉบับนี้ เราจะพาผู้อ่านไปทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาว่าองค์กรแห่งนี้มีความสำคัญมากแค่ไหนต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ รวมถึงการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานฯ ว่า ตัวจักรสำคัญที่จะช่วยในการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานการพัฒนาการศึกษาของชาติก้าวเดินไปข้างหน้ามีอะไรบ้าง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ การเสนอแนะนโยบายและแผนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการประเมินผลการจัดการศึกษา

โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬากับการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรด้านการศึกษาของชาติ
- (2) ประสานการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- (3) วิจัยและประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษา การพัฒนาเครือข่าย การเรียนรู้และภูมิปัญญาของชาติ ตลอดจนการรวบรวมและพัฒนาาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา นโยบายและแผนการศึกษาของชาติ

(4) ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผล การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

(5) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น หรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษา

(6) ปฏิบัติงานอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้ เป็นอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หรือตามที่ รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา แบ่ง ส่วนราชการออกเป็น 6 สำนัก ประกอบด้วย

1. สำนักอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.1 ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วย อำนวยการและงานเลขานุการของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา งานเลขานุการของสภา การศึกษา และงานอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็น หน้าที่ของส่วนราชการใดของสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา

1.2 พัฒนาระบบงานและดำเนิน งานด้านการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา

1.3 ดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านการศึกษารวมทั้งการวางแผนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผล การพัฒนาการศึกษาของชาติ

1.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การ บัญชี พัสดุ สวัสดิการ การบริหารทั่วไป งาน อาคารสถานที่และยานพาหนะของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา

1.5 ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ ได้รับมอบหมาย

2. สำนักนโยบายและแผนการศึกษา มี อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่ บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬากับ การศึกษา จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนในการ

สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งข้อเสนอ นโยบายเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ให้คำปรึกษา เสนอความเห็น เกี่ยวกับการจัดทำและการบริหารนโยบายและ แผนการศึกษาที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษา

2.3 ประสานกับส่วนราชการและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้ เกิดการนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ

2.4 ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ ได้รับมอบหมาย

3. สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา มี อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.1 ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน ผลการจัดการศึกษาตามนโยบายการศึกษา นโยบาย ด้านการเรียนรู้ของชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ

3.2 ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน ผลการพัฒนาการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา แห่งชาติ การประเมินผลประสิทธิภาพการใช้ ทรัพยากรทางการศึกษา และการดำเนินงานของ โครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาการศึกษา

3.3 ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ ได้รับมอบหมาย

4. สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายการศึกษา

4.2 ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมาย หรือปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา

4.3 ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครองและงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

4.4 ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5. สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

5.1 จัดทำกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ และประสานการจัดทำมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษา

5.2 จัดทำข้อเสนอนโยบายด้านการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษา นโยบายและแผนส่งเสริมการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬาการศึกษา

5.3 ศึกษาและพัฒนารูปแบบการ

จัดระบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

5.4 ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6. สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

6.1 วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เพื่อการเสนอแนะนโยบาย และวางแผนการศึกษา ระดับชาติ รวมทั้งวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลสถิติฐานข้อมูลวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง และระบบการให้บริการ

6.2 จัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนและมาตรฐานข้อมูลด้านสารสนเทศทางการศึกษาของประเทศ รวมทั้งจัดทำสถิติและดัชนีทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

6.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เกิดความร่วมมือด้านการวิจัยทางการศึกษา และพัฒนาสารสนเทศทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

6.4 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

- **ลกศ.เห็นหน้าพัฒนาเด็กเข้าถึงแก่นชีวิต**
- **4 สถาบัน-บ้าน วัด ร.ร. ชุมชน ต้นแบบปลูกฝังคุณธรรมเด็ก**
- **ศธ.จับมือ ลกศ. พัฒนาการศึกษาได้**

ดร.อาร์ง จันทวานิช เลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า ระบบการศึกษาที่วิ่งตามวัตถุนิยม มักจะให้ค่ากับความสำเร็จของคนเก่งตามสาขาที่สังคมยอมรับ จนละเลยคุณค่าภายในตัวตน ยิ่งไม่มีตัวชี้วัดกะเกณฑ์สำนึกทางจิตวิญญาณจึงกลายเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้และดูจะไร้ค่า ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จึงจัดตั้งโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเยาวชนในกระบวนทัศน์ใหม่ ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาเยาวชนและผู้ทำงานเพื่อเยาวชนให้เข้าถึงแก่นภายในจิตใจ ที่จะส่งผลต่อกระบวนการคิดภาวะอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนเกิดมุมมองใหม่ต่อโลกภายนอก และสะท้อนสภาวะของเราต่อโลกภายนอกด้วยการเรียนรู้แบบองค์รวม มุ่งเน้นการเข้าถึงความจริง ความงาม และความดีให้เยาวชน สามารถดำรงชีวิตและกระทำการต่างๆ ด้วยจิตสำนึกที่ดีงามและมีความรับผิดชอบ อันเป็นความสุขที่แท้จริงที่เกิดจากปัญญาและความตระหนักรู้ทางจิตวิญญาณ

แนวทางดำเนินงานกำหนดจัดการอบรมพัฒนาให้กลุ่มเยาวชนระดับมัธยมปลายและอาชีวศึกษาใน 4 จังหวัด รวม 200 คน คือ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน โดย

จัดกิจกรรมค่าเสริมมิติการเรียนรู้แบบกระบวนทัศน์ใหม่ เน้นการถ่ายทอดบทเรียนและพื้นฐานการเรียนรู้ ภาวะภายในของเยาวชนแต่ละคนเพื่อให้เด็กเข้าใจความเป็นตัวตนและความสำคัญที่แท้จริงในการดำรงชีวิต นอกจากนี้จะจัดอบรมกลุ่มครู อาจารย์ หรือผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบนจำนวน 40 คน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมสร้างองค์ความรู้เชิงปฏิบัติและเรียนรู้แนวทางการดำเนินกิจกรรมพื้นฐาน เพื่อจัดกิจกรรมในสถานศึกษาและขยายผลให้กับสถานศึกษาพื้นที่โดยรอบ

หลังการจัดกิจกรรม สกศ.จะรวบรวมบทสรุปจัดทำคู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา ภาวะภายในเยาวชนในมิติของกระบวนทัศน์ใหม่ เพื่อนำไปขยายผลต่อและคู่มือจัดฝึกอบรมแบบกระบวน ทัศน์ใหม่สำหรับผู้ทำงานด้านเยาวชนที่สามารถนำไปขยายผลและประยุกต์ใช้กับการจัดการศึกษาได้

ดร.อรุณ จันทวานิช เปิดเผยว่า จากโครงการวิจัยและพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรม ของ สถาบันครอบครัว สถานศึกษา สถาบันศาสนาและชุมชน โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ซึ่งศึกษารูปแบบ การปลูกฝังคุณธรรม และบริบททั่วไปขององค์กรสถานศึกษา ศาสนา ครอบครัวและชุมชน ศึกษา นโยบายและแนวคิดการบริหารจัดการของแต่ละสถาบันที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณ ธรรมผู้เรียน ตามบทบาทหน้าที่แต่ละสถาบัน ทั้งนี้ได้มอบหมายให้คณะวิจัยทำการศึกษาระณีศึกษาใน 4 จังหวัด 25 สถานศึกษา ได้แก่ คณะวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต คณะวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรธานี คณะวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี คณะวิจัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และคณะวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จากการศึกษาเบื้องต้น พบว่า เมื่อเกิดคุณธรรมข้อใดข้อหนึ่งขึ้นในตัวเด็ก คุณธรรมด้านอื่นๆ จะ เกิดขึ้นตามมา เช่น เมื่อขยัน ก็จะมีวินัย รักสะอาด เป็นต้น แต่อัตราการพัฒนาคุณธรรม แต่ละด้านจะ เติบโตแตกต่างกัน ดังนั้น บุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องช่วยกันเติมเต็มพัฒนาการคุณธรรมในแต่ละด้าน ตามบริบทแวดล้อมที่เหมาะสม การปลูกฝังคุณธรรมไม่ใช่เรื่องของสถาบันใดสถาบันหนึ่ง แต่หมายรวมถึง ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้ต้นแบบคุณธรรมของเด็กไม่ได้มาจากบุคคลเพียงคนเดียว เด็กจะซึมซับแบบอย่างคุณ ธรรมจากคนรอบข้าง ดึงด้านที่ประทับใจในแต่ละคนมาไว้กับตนเอง เพราะฉะนั้นแต่ละชุมชนต้องสร้าง ต้นแบบให้ครบในทุกๆ ด้าน เช่น แม่ขยันทำงาน ที่มีน้ำใจแบ่งปันขนม ครูมีประหยัด เป็นต้น

ปัจจัยสำคัญอีกประการในการปลูกฝังคุณธรรม คือผู้บริหารและครูต้องเป็นผู้นำจัดกิจกรรม ต้อง ตื่นตัวในการสร้างสรรค์กิจกรรม และระดมทรัพยากรจากท้องถิ่น ไม่จำเป็นต้องเป็นตัวเงินเท่านั้น แต่ สร้างสรรค์กิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อาทิ เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาช่วยสอน สร้างความเชื่อมโยงกับชุมชน จัดกิจกรรม หรือนำประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น มาเป็นสื่อการเรียนรู้ และ สร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยง บ้าน วัด และโรงเรียนตามบริบทที่เหมาะสม

อย่างไรก็ดี คณะวิจัยจะสรุปผลการวิจัยและเสนอมายัง สกศ. และจะจัดสัมมนาระดมความคิด จากการนำร่องจัดการศึกษา เพื่อสรุปแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมให้ชัดเจน เพื่อนำไปเผยแพร่องค์ความ รู้ผ่านการสัมมนาในแต่ละภูมิภาค ให้แต่ละโรงเรียนนำองค์ความรู้ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน และ กิจกรรมตามเอกลักษณ์ของสถาบัน

ดร.อรุณ จันทวานิช เปิดเผยว่า เมื่อเร็วๆ นี้ กระทรวงศึกษาธิการ(ศธ.) และสำนักงานกองทุน สันับสนุนการวิจัย(สกว.) ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษา ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดภาคใต้ และได้มีการจัดตั้งสำนักงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการฯ เนื่องจากเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะบริบททางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

ที่แตกต่างกับภูมิภาคอื่น ประชากรเป็นชาวมุสลิมร้อยละ 80 จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาที่จะสามารถตอบสนองโจทย์การพัฒนาในพื้นที่ทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติทางสังคม มิติทางศาสนาวัฒนธรรม ตลอดจนความเท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งกรมได้เห็นชอบ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

กำหนดข้อตกลงที่จะร่วมกันดำเนินการวิจัยและพัฒนาศึกษา กิจกรรมทางวิชาการในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสาระสำคัญในการร่วมกันบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการวิจัย พัฒนาการองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความสงบสุขและความสมานฉันท์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสริมสร้างประสิทธิภาพการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ บูรณาการและพัฒนาเครือข่ายการวิจัยของศส.ให้มีความต่อเนื่อง จัดระบบการบริหารจัดการโครงการและพัฒนาคอร์ปการนำร่องในพื้นที่พร้อมให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ด้านการดำเนินงานให้จัดตั้งสำนักงานบริหารโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 จุด ได้แก่ สำนักงานบริหารฯ ส่วนกลางตั้งที่อาคารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(อาคารราชภัฏเดิม) ชั้น 3 ในกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์ประสานงานส่วนภูมิภาค ตั้งที่สำนักงานเขตตรวจราชการที่ 12 จังหวัดยะลา และศูนย์อิสลามศึกษาภายใต้ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย-มาเลเซียตั้งที่สำนักงานเขตตรวจราชการที่ 11 จังหวัดสงขลา

กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการ 2 ชุด ชุดที่ 1 คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการโครงการฯ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติ อำนวยการกำกับดูแลและพัฒนาเครือข่ายการวิจัย และชุดที่ 2 คณะทำงานบริหารสำนักงานโครงการฯ เพื่อทำหน้าที่จัดระบบงานด้านข้อมูล ในเบื้องต้นได้กำหนดโครงการพัฒนาศึกษาวิจัยขนาดใหญ่อย่างน้อย 5 ชุด ได้แก่ 1.โครงการวิจัยและพัฒนาศึกษาด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมการมีงานทำและเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน มีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดูแล 2.โครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาครูและคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดูแล 3.โครงการวิจัยและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการดูแล 4.โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาอิสลามในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดูแล และ 5.โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดูแล โดยเป็นโครงการพัฒนานโยบายด้านการบริหารจัดการ

ที่แตกต่างกับภูมิภาคอื่น ประชากรเป็นชาวมุสลิมร้อยละ 80 จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาที่จะสามารถตอบสนองโจทย์การพัฒนาในพื้นที่ทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติทางสังคม มิติทางศาสนาวัฒนธรรม ตลอดจนความเท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งกรมได้เห็นชอบ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

กำหนดข้อตกลงที่จะร่วมกันดำเนินการวิจัยและพัฒนาศึกษา กิจกรรมทางวิชาการในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสาระสำคัญในการร่วมกันบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการวิจัย พัฒนาการองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความสงบสุขและความสมานฉันท์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสริมสร้างประสิทธิภาพการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ บูรณาการและพัฒนาเครือข่ายการวิจัยของศบ.ให้มีความต่อเนื่อง จัดระบบการบริหารจัดการโครงการและพัฒนาคอร์ปการนำร่องในพื้นที่พร้อมให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

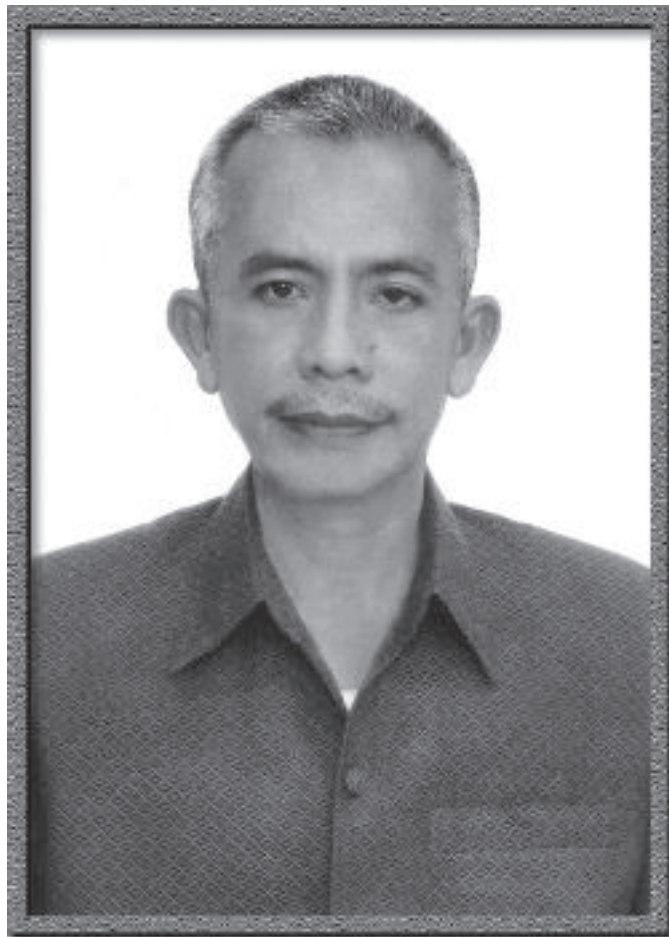
ด้านการดำเนินงานให้จัดตั้งสำนักงานบริหารโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 จุด ได้แก่ สำนักงานบริหารฯ ส่วนกลางตั้งที่อาคารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(อาคารราชภัฏเดิม) ชั้น 3 ในกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์ประสานงานส่วนภูมิภาค ตั้งที่สำนักงานเขตตรวจราชการที่ 12 จังหวัดยะลา และศูนย์อิสลามศึกษาภายใต้ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย-มาเลเซียตั้งที่สำนักงานเขตตรวจราชการที่ 11 จังหวัดสงขลา

กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการ 2 ชุด ชุดที่ 1 คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการโครงการฯ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติ อำนวยการกำกับดูแลและพัฒนาเครือข่ายการวิจัย และชุดที่ 2 คณะทำงานบริหารสำนักงานโครงการฯ เพื่อทำหน้าที่จัดระบบงานด้านข้อมูล ในเบื้องต้นได้กำหนดโครงการพัฒนาการวิจัยขนาดใหญ่อย่างน้อย 5 ชุด ได้แก่ 1.โครงการวิจัยและพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมการมีงานทำและเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน มีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดูแล 2.โครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาครูและคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดูแล 3.โครงการวิจัยและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการดูแล 4.โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาอิสลามในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดูแล และ 5.โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดูแล โดยเป็นโครงการพัฒนานโยบายด้านการบริหารจัดการ

“อย่าลืมว่าเดี๋ยวนี้เศรษฐกิจของเรากำลังเฟื่องฟู
คนมาลงทุนในประเทศมาก แล้วอุตสาหกรรมก็ก้าวหน้า เลยต้องบอกว่า จริง
มีทฤษฎีว่า ถ้ามีเงินมากๆ มีการกั้มาลงทุนมากๆ หมายความว่า เศรษฐกิจก้าวหน้าแล้ว
ประเทศก็เจริญ มีหวังเป็นมหาอำนาจ แต่ก็ต้องเตือนเขาว่า จริง ตัวเลขดี
แต่ถ้าเราไม่ระมัดระวังในความต้องการพื้นฐานของประชาชนก็จะไม่มีทาง
เพราะว่าผู้ที่ปฏิบัติอุตสาหกรรมก็ตาม เศรษฐกิจก็ตาม
ก็เป็นมนุษย์ทั้งนั้น แล้วเป็นชาวบ้านทั้งนั้น”⁹⁹

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
4 ธันวาคม 2536

ครูสุรเดช

... ครูทำพลอย สร้างคน สร้างชีวิต ...

นายสุรเดช หวังเจริญ ครูภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เกิดเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2499 อายุ 50 ปี เกิดในครอบครัวเกษตรกร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันอยู่จังหวัดกรุงเทพมหานคร จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฉายาเวทย์อนุสรณ์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จุดเริ่มต้นการเรียนรู้

ครูสุรเดชเมื่อตอนหนุ่มได้ออกตระเวนจำหน่ายสินค้าต่างๆ ไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย จนกระทั่งไปพบการขุดแร่และพลอยที่อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ และอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย จึงได้เกิดการค้าขายพลอยตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ตลอดระยะเวลา 20 ปี ได้สะสมความรู้ความชำนาญจากเม็ดพลอยที่ผ่านมือเป็นล้านๆ เม็ดและประกอบอาชีพเหล่านี้มาตลอด มีการสังเกต จัดจำ สอบถาม และลงมือปฏิบัติ ถือเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ เรื่องการเจียรระโนพลอย เป็นการสั่งสมประสบการณ์ที่สามารถนำมาถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวให้แก่ผู้สนใจทั่วไปได้เป็นอย่างดี

ครูได้เล่าว่า “ครอบครัวของภรรยาได้ทำงานด้านนี้อยู่แล้ว ผมก็ได้เห็นจุดบอดว่า งานนี้ถ้าได้รับการพัฒนา หรือต่อยอดก็จะสามารถพัฒนาศักยภาพและสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ เพราะรายได้ของอุตสาหกรรมอัญมณีเป็นรายได้ส่งออกในลำดับต้นๆ ของประเทศ ผมใช้ประสบการณ์ทั้งหมดจากการเดินทางท่องเที่ยว และในการดูเมืองพลอยนำมาประยุกต์ใช้และพัฒนาในสิ่งที่เห็นว่ามันขาดตกบกพร่องเพื่อจะได้นำมาแข่งขันกับต่างประเทศได้”

พลอยในปัจจุบัน

โลกนี้เป็นโลกใบเดียวกันไม่มีการแบ่งแยกประเทศต่างๆ พลอยในเขตเส้นศูนย์สูตร ประเทศไทย หรือศรีลังกา โดยเฉพาะไทยมีพลอยธรรมชาติ จันทบุรีกลุ่มทับทิม จะมีคุณภาพความใสความสะอาดสวย แต่ปัจจุบันการถลุงพลอย เราสามารถนำพลอยต่างๆ มาจากมาดากัสการ์ เคนยา แอฟริกา นำสารต่างๆ มาพัฒนา อันนี้ถือว่าเป็นการพัฒนาอีกขั้นหนึ่ง เช่น พลอยชนิดนี้นำเข้ามาจากต่างประเทศ เราก็นำมาเผาว่าแบบไหนจะดีที่สุดส่วนใหญ่เรานำพลอยจากโซนแอฟริกายังถือว่าสมบูรณ์ส่วนพลอยไทยปัจจุบันเหลือน้อย วัตถุประสงค์ชัดเจน เพราะเราขุดกันได้อย่างรวดเร็ว ที่ขุดพบส่วนมากมาจากจังหวัดจันทบุรี จะมีสีแดง สีน้ำเงิน กลุ่มของซัพฟาย (Sapphire) ไพริน ทับทิม เขียวส่อง

พลอยในปัจจุบันจำแนกประเภทออกเป็น 300 กว่าชนิด แต่ใช้หลักการแยกออกเป็นพลอยประจำราศีเกิด ได้แก่ เดือนมกราคมจะใช้พลอยโกเมน มีลักษณะสีแดงแก่กล้า เดือนกุมภาพันธ์จะใช้พลอยสีม่วง ชื่อต่างชาติ เรียกว่า อเมทิสต์ (Amethyst) ชื่อไทยยังไม่มี เดือนมีนาคมจะใช้ อความารีน (Aquamarine) แปลว่า แม่น้ำสายหลัก มีลักษณะสีฟ้าน้ำทะเล กลุ่มเดียวกับมรกต เดือนเมษายนจะใช้พลอยสีขาว เพชร (Diamond) เดือนพฤษภาคมจะใช้มรกตหรือหยก (Emerald) เดือนมิถุนายนจะใช้ไข่มุก (มุกดาหาร) เดือนกรกฎาคมจะใช้ทับทิม เดือนสิงหาคมจะใช้เพอริโด (Peridot) เดือนกันยายนจะใช้ไฟลิท (บลูซัพฟาย) เดือนตุลาคมจะใช้โอปอล (ทัวร์มาลีนสีชมพู) เดือนพฤศจิกายนจะใช้แยลโลซัพฟาย โทพาสสีเหลือง ซิเทริน (Citrine) เดือนธันวาคมจะใช้สีเขียวยูแซค่อน เพทายสีฟ้า ทั้งหมดเป็น 12 เดือน 12 ชนิด ถ้ามากกว่านั้นจะเป็นพลอยของกลุ่มต่างๆ กลุ่มโกเมนจะมี 10 สี จำแนกงานไปตามสี เป็นต้น

พลอยแต่ละชนิดก็จะประจำราศีเกิดใช้มาตั้งแต่ศาสตร์โบราณแล้ว อย่างของไทยจะใช้พลอยนพเก้า ใช้มาตั้งแต่นางวิสาขา พอมารุ่นหลังก็พัฒนามาเป็นพลอยนพเก้าและพลอย 12 ราศี พลอยประจำวันเกิด

เดือนเกิด วันครบรอบแต่งงาน สิ่งเหล่านี้ให้ประโยชน์ทางสีทางแสง คือ พลังงานด้านฟิสิกส์ ทำให้เราได้รู้จัก นอกจากพลอยที่สวดสวยงดงามแล้ว พลังของสีและแสงยังเกิดประโยชน์ในด้านการดำเนินชีวิต การทำงาน สุขภาพ ความรักอีกด้วย เช่น ถ้าปวดหัว เครียด ให้มองสีเขียวสัก 15 นาที ความเครียดของเราก็จะหายหมดไป อันนี้เรียกว่า อิทธิพลทางสีและทางแสง

การวิเคราะห์พลอย

พลอยแท้ จะดูที่ตำหนิในเนื้อของพลอย สีของพลอย น้ำหนักของพลอย และความแกร่งความแข็ง และพลอยแต่ละชนิดจะมีลักษณะและคุณสมบัติเฉพาะตัวเหมือนกับคนเราที่มีลายนิ้วมือไม่เหมือนกัน พลอยก็เช่นเดียวกันมีลักษณะจำแนกออกมาไม่เหมือนกัน

พลอยที่ต่างชาตินำวัตถุดิบเข้ามานั้น จะไม่รู้ว่วัตถุดิบที่นำเข้ามา 1 กิโลกรัมจะได้กี่กะรัต แต่กิโลหนึ่งประมาณ 5,000 กะรัต เมื่อเรามีความชำนาญด้านนี้ มาวิเคราะห์ได้ว่า พลอย 1 กรัม เท่ากับ 5 กะรัต ก็หาส่วนแตก มีตำหนิ ส่วนต่าง และใช้หลักวิชาเรขาคณิตเข้าไปขยายโครงสร้าง นำไปออกแบบตามส่วนที่เราต้องการ เราจะได้น้ำหนักพลอยทั้งใหญ่ ทั้งโต อีกทั้งเราต้องรู้จักพลอยว่า แสงเข้าด้านไหน เช่น มรกต กลุ่มทัวร์มาลีน จะมีลักษณะเป็นแท่งยาว แบบแท่งพีระมิด ฉะนั้น ถ้ามองจากบนลงล่างแสงจะไม่ผ่าน ต้องมองจากด้านข้าง เพราะแสงจะเข้าจากด้านข้าง อันนี้ถือเป็นเทคนิคและเป็นภูมิปัญญาที่เราจะต้องเรียนรู้

ลักษณะของพลอย

พลอยที่ดี มีคุณภาพและมาตรฐาน จะมีลักษณะคุณสมบัติที่แตกต่างกัน แต่ละชนิดจะมีคุณค่าไม่เหมือนกัน การเจียรก็ต้องมาตรวจดูว่า ด้านไหนควรจะเป็นด้านบน ด้านไหนควรจะเป็นด้านข้าง ด้านไหนควรจะเป็นด้านล่าง และก็ต้องแยกเป็นประเภทต่างๆ มีวิธีตั้งน้ำ วิธีโคลนพลอย วิธีการเจียรระโน ทำให้เป็นเหลี่ยม และขัดให้เป็นเงา เพื่อให้ได้พลอยที่มีรูปร่างตามที่เราต้องการ

องค์ความรู้

ครูสุรเดช มีความรู้ทางด้านเจียรไนพลอยมาก ทำให้เกิดผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. ประเมินคุณภาพก่อนพลอยดิบได้
2. รู้จักชื่อ ชนิด ลักษณะของพลอยต่างๆ ได้
3. สร้างเครือข่ายในชุมชนให้เป็นแหล่งเจียรไนพลอยได้
4. รู้ค่าวัตถุดิบทางธรรมชาติ

การถ่ายทอด

การถ่ายทอดองค์ความรู้การเจียรไนพลอย ผ่านการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การศึกษาในระบบ ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สอนวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น ตั้งแต่พื้นฐานการเจียรไนเบื้องต้น รู้จักพลอยประเภทต่างๆ จะสอนทุกวันศุกร์และวันจันทร์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง

2. การศึกษานอกระบบ จัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน (ก.ศ.น.) สอนในกลุ่มผู้ใหญ่ จะสอนภาคทฤษฎี เรื่องของพลอยประเภทต่างๆ มูลค่าพลอย เกรดของพลอยที่ใช้ ทักษะเหล่านี้จะเป็นวิชาชีพ จะสอนในศูนย์การเรียนรู้โดยมาเรียนที่บ้าน

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เปิดการถ่ายทอดที่ศูนย์เรียนรู้ชุมชน มาเรียนรู้ที่บ้าน เพราะมีวัสดุให้เห็นได้สัมผัสจริง

วิธีการถ่ายทอด

ครูสุรเดชมีวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการบรรยาย การสาธิต และการลงมือปฏิบัติ ให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ผู้ที่เข้ามาเรียน **ฟังให้รู้ ดูให้จำ ทำให้เป็น** และจะใช้วัตถุดิบของจริงมาใช้ในการสาธิต ใช้กระดาษให้น้อยที่สุด ฝึกของจริงเพื่อให้เกิดทักษะ คัดพลอยของจริง สร้างความ

ชำนาญ ฝึกสัมผัสว่าของจริงของแท้ วิธีการเจียรไนพื้นฐาน ตั้งแต่การดูก้อน การตั้งน้ำ การโกลนก้อน การติดไม้ทวน การเจียรไน การวางจิ้งหะแสดและสี ฝึกความชำนาญของจริงเป็นการฝึกภาคปฏิบัติ

ปัจจุบันครูสุรเดชมีเครือข่ายหลายจังหวัด ให้ความรู้กับลูกศิษย์เกี่ยวกับการตลาด ว่าควรจะเริ่มต้นทำอย่างไร สอนวิธีการทำ วิธีการหาเครือข่าย วิธีการส่งสินค้า ทำการตลาด ส่วนในชุมชนก็จะให้ทีมงานเข้าไปสอนเด็กถึงอาชีพการ

เจียรไนพลอย จะสอนให้ทุกอย่าง พยายามที่จะทำคนให้เป็นเจ้าแก่ โดยที่ครูสุรเดชเชื่อว่า ถ้าเราสร้างแรงงานมากเกินไปเวลาที่เราแข่งขันจะไปสู่ประเทศที่กำลังพัฒนา ไปสู่ประเทศที่ประชากรเยอะ ค่าแรงถูกไม่ได้ เพราะฉะนั้น เราก็ต้องสร้างระบบเจ้าแก่เป็นดีที่สุด

ครูสุรเดชได้ใช้บ้านจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน ให้นำบุคคลทั่วไปที่สนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ใน

เรื่องการเจียรไนพลอย และยังพัฒนาศูนย์เรียนรู้ดังกล่าวให้เป็นลักษณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยที่พัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เป็นสังคมที่เจริญงอกงาม ซึ่งครุคิดว่าไม่ว่าเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไร トラบใดที่คนยังมีชีวิต มีน้ำมีคอก トラบนั้นก็ยังมี การแต่งตัว จำเป็นต้องใช้เครื่องประดับเหล่านี้อยู่ตลอด

สำหรับผู้สนใจที่รักงานศิลปะ จะสร้างงานให้เกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชนของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาของไทย พร้อมที่จะศึกษาเรียนรู้ ติดต่อมาได้ที่ ชุมชนริมคลองประเวศฝั่งเหนือ บ้านเลขที่ 36/1 หมู่ 5 ต.ประเวศ อ่อนนุช 59 กทม. โทร. 023226732 และ 0897630730

เศรษฐกิจพอเพียง

ครุสุรเดช ได้เปรียบเทียบผู้หญิงกับเศรษฐกิจว่า ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เปรียบผู้หญิงเหมือนไฮโซ ดารา นักร้อง ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม เปรียบผู้หญิงเหมือนการแต่งงานแบบคลุมถุงชน และระบบเศรษฐกิจพอเพียง เปรียบผู้หญิงเหมือนผู้มีอัธยาศัย มีมารยาท มีหลักธรรมศาสนา สามารถจัดการกับชีวิตของตนได้แบบพอเพียง ให้หลักศาสนาเป็นเครื่องนำทางให้กับชีวิต ละอบายมุข สามารถเป็นแม่ที่ดีของลูก จัดการเรื่องเวลาในชีวิตได้ 8 ชั่วโมงนอน 8 ชั่วโมงทำงาน และ 8 ชั่วโมงในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญ **ไมโลภ ไมโกรธ ไม่หลง ขยัน ประหยัด มัธยัสถ์** และสามารถพึ่งพาตนเองได้

จากการที่ ครุสุรเดช หวังเจริญ เป็นบุคคลผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านงานเจียรไนพลอย วิเคราะห์ทัศนคติ ประดิษฐ์ประยุกต์เครื่องมือในการประเมินคุณภาพพลอย นำองค์ความรู้มาเผยแพร่ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เรียนรู้ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี ถือว่าเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าจนเป็นที่ต้องการของตลาดภายในและระดับสากล จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 4 ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ประจำปี พ.ศ.2548 เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

เก็บตกภาพ

มอบนโยบาย สกค.

เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 นายทองชาย วงศ์วิไล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ แถลงนโยบายต่อที่ประชุมผู้บริหาร อภรณสหพร จังหวัดศรีสะเกษว่า นโยบายกระทรวงพาณิชย์ที่เขายึดถือและให้ความสำคัญกับเรื่องแรกและยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้กับผู้เกี่ยวข้อง และนำรายละเอียดของสำนักงานพาณิชย์กรมพาณิชย์ศึกษา

โกงข้อสอบ...

อายบ้างไหม!

ไม่น่าออก...
เลยเรา

ซื่อสัตย์ดีกว่า...ไม่ต้องหลบหน้าใคร ซื่อสัตย์ตั้งแต่วันนี้
ได้สิ่ง हमเราดียิ่งขึ้น ความซื่อสัตย์ 1 ในคุณธรรมขั้นพื้นฐาน 8 ประการ

ขยัน ประหยัด **ซื่อสัตย์** มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ

กระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

